

▶ Organisasjonen	2
Viktige hendelser i 1999	2
SSBs organisasjon	2
Administrerende direktørs beretning	4
▶ Styret	6
Styrets sammensetning ved inngangen til 2000	6
Styrets ansvar og oppgaver	7
Styrets beretning	7
▶ Budsjett og regnskap	9
Et brukbart år for SSB	9
▶ Mål og resultat	15
Statistikk om statistikken	15
▶ Statistikkproduksjonen	19
Avdeling for økonomisk statistikk	19
Tidlig ute med modernisert konsumprisindeks	20
Et merkeår for nasjonalregnskapet	21
Porteføljeundersøkelsen gjennomført	21
Omfattende miljøstatistikk	22
Avdeling for personstatistikk	23
Folke- og boligtellings utsatt	24
Ny tjeneste for formidling av mikrodata	24
Vellykket undersøkelse om skolegang	24
Første statistiksamling om Svalbard	25
Eldres levekår	25
Avdeling for næringsstatistikk	26
Problemer med byggearealstatistikken	27
Jordbrukstelling 1999 – færre og enklere skjema	28
Økt satsing på IKT-statistikk	28
Milepæl for lønnsstatistikken	29
▶ Forskningsvirksomheten	30
Mange kommuner vil få befolkningsnedgang	31
Bomskudd eller treff?	31
Ådne Cappelen: -Vi må være kontroversielle	32
▶ Tverrgående aktiviteter	34
Teknologiskiftet gikk som planlagt	35
Nytt prosjekt innenfor internasjonal rådgivning	36
Internasjonalt samarbeid	36
Ny databasetjeneste	37
Longva med nytt lederverv	37
Enklere kommunal rapportering	38
www.ssb.no	39
Ring 62 88 52 00...	39
Personalet i SSB	40

Viktige hendelser i 1999

Januar

Avtale med Eurostat om Datashop om spredning av EU-statistikk i Norge.

Februar

Nasjonalregnskapet for 1998 og Økonomisk utsyn legges frem.

April

Ådne Cappelen tilsettes som ny forskningsdirektør.

Finansminister Gudmund Restad besøker SSB.

Juni

Den månedlige byggearealstatistikken innstilles.

Nasjonalregnskap for 1. kvartal og konjunkturtendensene legges frem.

Byrånettet, SSBs nye intranett, etableres.

Administrerende direktør Svein Longva velges som ny leder for internasjonalt statistiksamarbeid, Conference of European Statisticians (CES).

Daglig statistikkfrigivninger starter på www.ssb.no 15. juni. Webtjenesten fremstår med ny design.

Juli

Jordbrukstillingen går av stabelen.

August

Den første statistikkamlingen om Svalbard utkommer.

September

Nasjonalregnskap for 2. kvartal og konjunkturtendensene legges frem.

Ny metode for konsumprisindeks blir innført 10. september.

Oktober

Forslaget til statsbudsjett innebærer for SSB et generelt kutt på 5 millioner kroner fra 1999. Budsjettforslaget innebærer også at folke- og boligstillingen utsettes til 200. Arbeidet med elektronisk datainnhenting fra næringslivet styrkes med 9 millioner kroner.

November

SSBs nye sentrale opplysningstjeneste etableres 1. november.

Desember

Statsbudsjettet vedtas. SSB får bevilgninger som foreslått i oktober.

Forsker Annegrete Bruvoll tildeles Sosialøkonomprisen 1999 for sin artikkel «Meir miljø for pengane – frå avfallsutgift til utsleppsavgift».

Nasjonalregnskap for 3. kvartal og konjunkturtendensene legges frem.

Beslutning om at standardsatsene for tvangsmulkt økes fra og med 1. januar 2000.

SSBs stormaskin blir stoppet for godt 30. desember etter 40 års drift.

SSBs organisasjon

SSBs toppledelse består av administrerende direktør og direktørene for de seks avdelingene.

SSB har siden 1975 vært fysisk delt mellom Oslo og Kongsvinger, som et resultat av Stortingets ønske om utflytting av stat-sinstitusjoner. SSB har 903 ansatte, med 519 i Oslo og 384 i Kongsvinger. Det er imidlertid ikke slik at Oslo er hovedkontoret og Kongsvinger et avdelingskontor. Med unntak av Forskningsavdelingen og Avdeling for næringsstatistikk har alle avdelingene medarbeidere i begge byene. Felles data- og telefonnett, videomøter, byråbilen og NSB sørger for daglig kontakt mellom medarbeiderne.

Både geografi og historie medfører at vårt organisasjonskart i dag ikke er strengt logisk. På grunn av dette ligger organisasjonsstrukturen ikke helt ut til grunn for årsmeldingens virksomhetsbeskrivelse. SSBs forskningsvirksomhet foregår i flere avdelinger, ikke bare i Forskningsavdelingen, derfor beskriver vi forskningsaktivitetene samlet under Forskningsvirksomheten. Det samme gjelder for tverrgående aktiviteter. Disse foregår ikke bare i Administrasjonsavdelingen og i Avdeling for samordning og utvikling, men også i samarbeid mellom flere avdelinger. Dette medfører at det ikke alltid er naturlig å sortere aktiviteten under en bestemt avdeling.



Organisasjonskart per 1.2.2000

Avdeling**Økonomisk statistikk**

Olav Ljones

Personstatistikk

Johan-Kristian Tønder

Næringsstatistikk

Nils Håvard Lund

Statistisk sentralbyrås styre

Åge Danielsen

Administrerende direktør

Svein Longva

Forskning

Ådne Cappelen

Administrasjon

Ubesatt

Samordning og utvikling

Hans Viggo Sæbø

Seksjon uten avdelings-
tilknytning**Seksjon****Nasjonalregnskap**

Liv H. Simpson

Miljøstatistikk

Svein Homstvedt

Utenrikshandel, energi og industristatistikk

Bjørn Bleskestad

Økonomiske indikatorer

Tom L. Andersen

Offentlige finanser og kredittmarkedsstatistikk

Anna Rømo

Arbeidsmarkedsstatistikk

Helge N. Næsheim

Demografi og levekårsforskning

Lars Østby

Befolknings- og utdanningsstatistikk

Elisabetta Vassenden

Helsestatistikk

Ann Lisbet Brathaug

Intervjuundersøkelser

Asle Rolland

Levekårsstatistikk

Berit Otnes

Folke- og bolig telling

Paul Inge Severeide

Bedriftsregister

Jan O. Furseth

Inntekts- og lønnsstatistikk

Per Ove Smogeli

Primærnæringsstatistikk

Ole O. Moss

Samferdsels- og reiselivsstatistikk

Jan Monsrud

Dataregistrering

Knut Kvisla

Bygg- og tjenestestatistikk

Peder Næs

Offentlig økonomi og personmodeller

Nils Martin Stølen

Ressurs- og miljøøkonomi

Torstein Arne Bye

Makroøkonomi

Knut Moum

Mikroøkonometri

Jørgen Aasness

Budsjett og regnskap

Pål Mathisen

Personaladministrasjon

Ubesatt

IT

Rune Gløersen

Statistiske metoder og standarder

Leiv Solheim

Informasjon og publisering

Anne Skranefjell

Internasjonal statistisk rådgivning

Bjørn K. Wold

Kontor**Administrasjon**

Stig Braathen

IT

Bjørn Pedersen

Administrasjon

Johan H. Heir

IT

Kristian Lønø

Administrasjon

Eva F. Otterdahl Møller

IT

Matz Ivan Faldmo

Fellestjenester, Oslo

Geten Engelstad

Fellestjenester, Kongsvinger

Karin Wang

Administrerende direktørs beretning

SSB har hvert eneste år i det 20. århundret utarbeidet og publisert statistikk om vesentlige sider ved samfunnsutviklingen.



Foto: Torunn Nilsen

Denne informasjonen er tilgjengelig for alle, og utgjør en viktig del av kunnskapen vi har om 1900-tallet. På terskelen til et nytt årtusen er det behov for både å se framover og skue tilbake. Resultatene fra 1999 skal selvsagt først og fremst måles mot de konkrete målene som var satt for arbeidet i 1999, men de bør også vurderes i et noe lenger perspektiv. Omlegging og utbygging av det statistiske systemet er en langvarig prosess. Det kan ta flere år fra beslutning om en ny statistikk til publisering.

SSB legger stor vekt på å vedlikeholde og utvikle regnskapssystemer (nasjonalregnskap, ressurs- og miljøregnskap og samordnet sosial og demografisk statistikk), og prioritere enkeltstatistikker som inngår i slike statistikk-systemer. Denne prioriteringen bygger blant annet på Strategiplan 1997-, men har vært et hovedperspektiv for norsk statistikk over en mye lengre periode. Begrunnelsen er at SSB på denne måten best kan produsere den statistikken som kan bidra til økt forståelse for sammenheng og helhet i samfunnsstruktur og -utvikling.

Det har skjedd betydelige framskritt på mange områder av SSBs arbeidsprogram siden Strategiplan 1997- forelå. Statistikkproduktet er utvidet ved at det produseres flere statistikker enn før. Særlig er deknningen av tjenesteytende virksomhet blitt bedre, selv om det fremdeles er viktige områder som ikke er tilstrekkelig dekket av statistikk. Dessuten er en rekke statistikker blitt lagt betydelig om, blant annet som følge av det forpliktende EØS-samarbeidet. Også i 1999 var et av de viktigste målene å holde produksjonen oppe på minst samme nivå som året før. Dette var et ambisiøst mål på bakgrunn av budsjettkutt og slutføring av teknologiskiftet. Likevel ble målet nådd. Dette er det redegjort nærmere for i delen om Mål og resultat.

Forskningsvirksomheten

SSB har en stor forskningsvirksomhet, med forskning for samfunnsplanlegging som hovedmål. Internasjonalt er det ikke vanlig med en så omfattende forskningsvirksomhet i de nasjonale statistiske byråene. Forskningsvirksomheten omfatter analyse av SSBs statistikk, noe som også skal gi tilbakevirkninger som kan bidra til kvalitetsheving av statistikkene. Forskningsvirksomheten fikk i hovedsak positiv omtale etter å ha blitt evaluert i 1998 av et panel oppnevnt av Norges forskningsråd. Også i 1999 har forskningsvirksomheten tilført statistikkproduktet vesentlig merverdi gjennom analyser om en rekke samfunnsforhold og utviklingstrekk.

Datafangsten

Datafangsten bygger stadig oftere på administrative registre og regnskapsdata. Denne utviklingen har særlig skutt fart på 1990-tallet, og har flere fordeler. Oppgavebyrden for næringslivet blir mindre, og statistikkproduksjonen kan bli mer rasjonell. Samtidig vil statistikken som regel ha bedre kvalitet, siden registrene dekker alle og ikke bare et utvalg. Beslutningen om at det skal etableres et boligadresseregister betyr at det siste store området dekkes av administrative data. Arbeidet med etableringen av registeret startet fra slutten av 1999.

Elektronisk datafangst er også blitt stadig viktigere, selv om innsamling av data på papirskjema vil bestå i mange år framover. KOSTRA-prosjektet som dekker datainnsamling fra kommuner og fylker (se egen omtale), er et av de største og viktigste eksemplene på elektronisk datafangst, sammen med edb-assistert personintervjuing (CAI-prosjektet).

I 1999 ble begge prosjektene videreført med stor kraft. I 2000 blir denne satsingen ytterligere utvidet ved at SSB for fullt starter arbeidet med elektronisk datafangst også overfor næringslivet. Prosjektet er et samarbeid med Skattedirektoratet og Brønnøysundregistrene. Målet for SSB er å effektivisere statistikkproduksjonen, men like mye å forenkle situasjonen for oppgavegiverne. Datafangsten innenfor



Administrerende direktør Svein Longva.

levekårsforskningen er blitt samordnet gjennom panelundersøkelser og de store temaroterende undersøkelsene. Med særskilt bevilgning for 2000 vil det også være mulig å gjennomføre en ny tidsbrukundersøkelse. Det er betydelig interesse for en slik undersøkelse, som vil bli den fjerde i rekken siden 1970.

Teknologiskiftet

I løpet av 1999 ble teknologiskiftet gjennomført (se egen omtale). Dette var den høyest prioriterte oppgaven dette året. Som produksjonsbedrift var SSB helt avhengig av at IT-systemene ville klare overgangen til år 2000. Dette målet ble nådd. Samtidig innebar teknologiskiftet, med avvikling av bruk av stormaskin, en omfattende modernisering av produksjonen av en rekke enkeltstatistikker og statistikkområder.

Statistikkvaliteten

I 1999 ble det satset på å forbedre kvaliteten i statistikkproduksjonen. Blant annet ble det gjennomført et betydelig kvalitetsløft i Bedrifts- og foretaksregisteret. Mer generelt er arbeidet med revisjon blitt samordnet gjennom et felles prosjekt på grunnlag av en egen håndbok. Arbeidet med kvalitet er en kontinuerlig prosess, og også i 2000 skal det satses særskilt på dokumentasjon av statistikker og kvalitetssikring av produksjonsprosessen.

Elektronisk formidling

I 1999 ble SSBs webtjeneste fornyet og utvidet (se egen omtale), og vi har trolig det mest omfattende Internett-tilbudet av fritt tilgjengelig statistikk av alle statistikkbyråer i verden. Statistikkalenderen, som ble innført i 1997, gir større forutsigbarhet for brukerne ved at det opplyses på forhånd når den enkelte statistikk vil bli frigitt.

Internasjonalt statistisk samarbeid

Internasjonalt statistisk samarbeid har lange tradisjoner (se egen omtale). Det kan nevnes at det formelle nordiske samarbeidet om statistikk startet allerede i 1889 – og er fremdeles aktivt. Målet for internasjonalt statistisk samarbeid er å utvikle den nasjonale statistikken slik at den også kan sammenlignes på tvers av landegrensene. Samtidig kan en dra nytte av felles utviklingsarbeid når det gjelder standarder, statistikkssystemer og innsamlings- og bearbeidingsmetoder. I Norge har SSB hovedansvaret for å koordinere og delta i internasjonalt statistisk

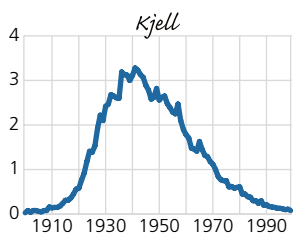
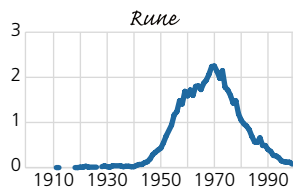
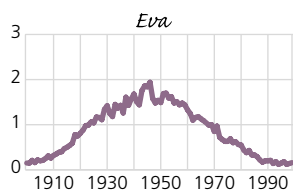
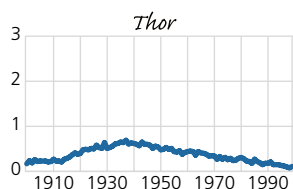
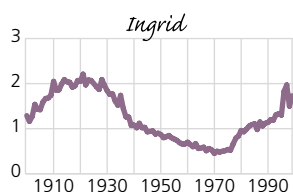
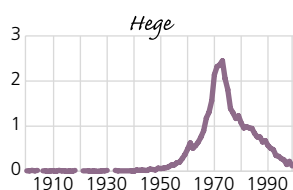
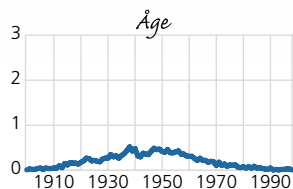
samarbeid. På 1990-tallet økte omfanget av det internasjonale statistiske samarbeidet betydelig, mest som følge av EØS-samarbeidet. Også i 1999 preget dette statistikkutviklingen i SSB, en rekke statistikker ble endret i samsvar med EU-kravene.

Raske samfunnsendringer skaper nye krav

Raskt skiftende samfunnsforhold gjør det svært krevende å gi et dekkende statistisk bilde av struktur og utvikling. Både samfunnet som skal beskrives, og kildene som datafangsten må baseres på, endres raskere enn før. I tillegg stilles det stadig nye krav til dekningsgraden av statistikk og til kvaliteten. Statistikk legges i økende grad til grunn, direkte eller indirekte, for beslutninger både i privat og offentlig sektor. Ut ifra dette er det av avgjørende betydning å ha medarbeidere med høy utdanning og stor omstillingsevne. Det har SSB i dag. Utfordringen i årene framover blir for oss, som for andre kunnskapsbaserte bedrifter, å utvikle og hegne om denne vår utvilsomt viktigste ressurs. Som ellers i offentlig virksomhet blir dette stadig vanskeligere, og kan utgjøre en trussel mot vår evne til å utføre vår samfunnsviktige oppgave på en tilfredsstillende måte.

Svein Longva

Navnestatistikk Historisk utvikling 1900-1999



Styrets sammensetning ved inngangen til 2000

Administrerende direktør **Åge Danielsen**, *leder*

Forskningsleder **Hege Torp**, *nestleder*

Politiker **Ingrid I. Willoch**

Redaktør **Thor Bjarne Bore**

Ekspedisjonssjef **Eva Hildrum**

Professor **Rune Sørensen**

Førstekonsulent **Kjell Erik Kordal**

Thor-Eirik Gulbrandsen gikk ut av styret desember 1999 og ble erstattet av Thor Bjarne Bore.

Varamedlemmer:

Rådgiver **Ellen Fjeldstad**

Direktør **Bjørn Henrichsen**

Seksjonssjef **Berit Kvæven**

Forsker **Torunn Bragstad**

Konsulent **Anne Gro Juelsen**

Styrets beretning

Utviklingen i næringslivet og i samfunnet forøvrig skal gjenspeiles i norsk statistikk. Statistikkproduksjonen stilles overfor nye utfordringer som følge av samfunnsmessige endringer, internasjonalisering og nye organisasjonsformer i arbeids- og næringsliv og i offentlig sektor. Styret ser det derfor som svært viktig at SSB blir gitt rammebetingelser som gjør institusjonen i stand til å fylle sin oppgave under stadig skiftende forhold.

For å nå dette målet må også SSBs interne organisering utvikles og nye arbeidsmetoder tas i bruk.

Styret har i 1999 drøftet styringsmessige forhold mellom SSB og Finansdepartementet. Et sentralt spørsmål er om, og hvordan, SSB innenfor gjeldende regime (organisasjonsmodell) kan oppnå tilstrekkelig økonomisk og personalpolitisk fleksibilitet, blant annet for å kunne beholde verdifulle medarbeidere og utvikle de ansattes kompetanse. Vel 20 prosent av virksomheten i SSB er finansiert direkte av brukerne. Dette gjelder både statistikk og analyser. Institusjonen trenger derfor andre fullmakter både innenfor personal- og økonomiområdet enn institusjoner som er hundre prosent finansiert over statsbudsjettet.

Styret er fornøyd med at de fleste av målene for 1999 ble nådd innenfor den budsjettammen som ble vedtatt ved begynnelsen av året. Gjennom effektivisering klarte SSB å øke sin produksjon i 1999, blant annet i form av flere nye publiserte statistikker, uten at rammen for statsoppdraget økte tilsvarende. Det store teknologiskiftet ble også gjennomført som planlagt og innenfor de økonomiske rammene som var satt opp. Det er dessuten gledelig at de brukerfinansierte oppgavene hadde positivt driftsresultat for annet år på rad.

Det er styrets oppfatning at statistisk informasjon er av så vital betydning at offisiell statistikk for en stor del skal være finansiert av det offentlige over statsbudsjettet. Samtidig vurderes det som svært positivt at en del av SSBs virksomhet finansieres direkte av brukerne. Dette sikrer at brukerne får mulighet til å påvirke statistikk- og analyseproduksjonen. Det viktigste er likevel å sørge for at SSBs hovedmål, som er å produsere et sam-

menhengende statistikkprodukt, ikke blir skadelidende. Styret ser ikke dette som et problem med dagens omfang av den direkte brukerfinansieringen, og vil også ønske velkommen en ytterligere økning i den brukerfinansierte aktiviteten. Det vil likevel være en grense for hvor stor del av aktiviteten som kan finansieres på denne måten uten at det sammenhengende statistikkproduktet blir skadelidende og statistikk som et offentlig gode kommer i fare.

Statistisk informasjon har liten interesse om den ikke når frem til brukerne. De senere årene har SSB i større grad satset på å nå brukerne via Internett. Dette ser ut til å være en vellykket satsing. Antall oppslag på SSBs webtjeneste økte fra 7,9 millioner i 1998 til 11,9 millioner i 1999. Samtidig økte antallet analysepublikasjoner. Styret er fornøyd med denne utviklingen. Styret vil også peke på at den nye tjenesten for formidling av mikrodata vil forbedre situasjonen for mange brukere.

SSB er avhengig av å ha et godt forhold til oppgavegiverne. Derfor er det viktig å motivere oppgavegiverne og å holde oppgavebyrden på et lavt nivå. Styret ser positivt på at bruken av data fra administrative registre har økt. Sammen med nye former for elektronisk datainnsamling vil dette gjøre situasjonen enklere for oppgavegiverne.

Styret er også opptatt av kvalitetsforbedringer i statistikkproduksjonen. Det er derfor gledelig at bruk av administrative data og nye innsamlingsmetoder ikke bare gir mer aktuell statistikk med større dekningsgrad, men også statistikk med bedre kvalitet.

Styrets ansvar og oppgaver

Styrets ansvar og oppgaver er omtalt i statistikkloven fra 1989. Der står det at styret skal behandle og fastsette SSBs langtidprogram, budsjettforslag og årlige arbeidsprogram etter forslag fra administrerende direktør og legge disse sakene samt SSBs årsmelding fram for departementet. Styret skal ellers føre alminnelig tilsyn med utviklingen i offisiell statistikk og med SSBs virksomhet.

Det er mange aktører i samfunnsdebatten. Argumentene står ofte sterkt mot hverandre, og det kan være vanskelig å skille mellom fakta og subjektive vurderinger. I en slik situasjon er det viktig at det finnes institusjoner som oppfattes som objektive. Særlig er dette merkbart i den økonomiske debatten, men også på andre områder. Her har SSB et spesielt ansvar, nettopp fordi mange har stor tillit til SSBs faglige uavhengighet. Styret er tilfreds med den måten SSB løste disse oppgavene på i 1999.

Statistikk om samfunnets struktur, om naturmiljøet og om den økonomiske og sosiale utviklingen er en viktig del av vårt felles kunnskapsgrunnlag. Dette er informasjon som myndighetene har behov for som grunn-

lag for beslutninger, og for å vurdere resultater og konsekvenser av politiske vedtak. Næringslivet har også behov for statistikk og kunnskap basert på forskning og analyse når beslutninger skal fattes og utviklingen vurderes. Dessuten er kunnskap basert på statistisk informasjon og forskning av stor betydning for folk flest. Slik kunnskap gjør oss bedre i stand til å delta i den offentlige debatten. På denne måten er offisiell statistikk et viktig grunnlag for et levende demokrati. Også sett i et slikt samfunnsperspektiv har SSB, etter styrets vurdering, utført sine oppgaver på en effektiv og god måte i 1999.

Styret vil takke ledelsen og de ansatte for god innsats i 1999.



Administrerende direktør Åge Danielsen, leder



Forskningsleder Hege Torp, nestleder



Politiker Ingrid I. Willoch



Professor Rune Sørensen



Redaktør Thor Bjarne Bore



Førstekonsulent Kjell Erik Kordal



Ekspedisjonssjef Eva Hildrum

Et brukbart år for SSB

SSB hadde et høyt aktivitetsnivå i 1999. Inntektene fra de brukerfinansierte oppdragene økte med vel 9 prosent fra året før, mens det var en moderat vekst i utgiftene. Dette er hovedårsaken til at SSB kom ut med et driftsresultat som var klart bedre enn budsjettert.

Det var de direkte brukerfinansierte oppgavene som sto bak veksten i aktivitetsnivået, mens aktiviteten for statsoppdraget var om lag som året før når øremerkede oppgaver som folke- og bolig telling og jordbrukstelling tas med. Lønnsutgiftene økte nominelt med 3,4 prosent og andre driftsutgifter med 14,3 prosent.

SSBs inntekter i 1999 var på i alt 403 millioner kroner. Virksomheten ble gjennomført innenfor budsjettrammene, og stort sett i henhold til målene som var satt for virksomheten i 1999.

Bedre driftsresultat enn budsjettert

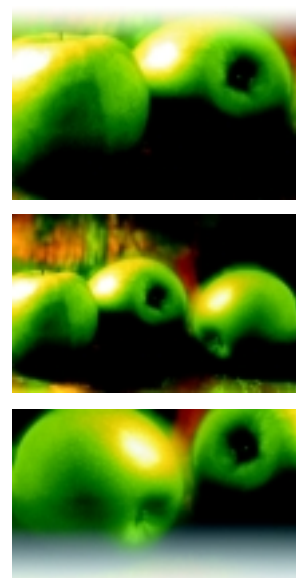
Driftsresultatet for 1999 ble på i overkant av 1 million kroner, mens det var budsjettert med nesten 9 millioner kroner i driftsunderskudd. Driftsresultatet ble bedre enn planlagt både for statsoppdraget og for de brukerfinansierte oppdragene.

Inntekter som ikke inngår i årsregnskapet

Inntekter ved salg av publikasjoner inngår ikke i SSBs regnskap. Det gjør heller ikke inntekter som følge av ilagt tvangsmulkt i henhold til statistikkloven.

Salgsinntektene er ført i statsregnskapet og utgjorde i alt 4,5 millioner kroner for 1999, ned fra 5,7 millioner i 1998. Nedgangen må ses i sammenheng med den meget sterke veksten i gratis publisering over Internett.

Inntektene for tvangsmulkt er ført i statsregnskapet og tilsvarte 2,5 millioner kroner i 1999.



Statistisk sentralbyrå fører et bevilgningsregnskap etter kontant-prinsippet. Dette betyr at regnskapet bare viser inntekt og utgifter som til en hver tid er ført på konto.

Årsregnskap 1999 (1000 kroner)

	Regnskap 1998	Budsjett 1999	Regnskap 1999	Budsjett 2000
Inntekter	381 917	389 775	400 500	445 084
Statsbevilgning ¹	300 550	310 500	311 800	359 400
Oppdragsinntekter ²	81 367	79 275	88 700	85 684
Refusjoner	3 597	0	2 566	-
Sum inntekter	385 514	389 775	403 066	445 084
Utgifter ³	375 742	398 482	402 025	446 940
Driftsresultat ⁴	9 772	-8 707	1 041	-1 856
Overføringer fra året før ⁵	1 480	11 252	10 024	11 065
Overføringer til neste år ⁶	11 252	2 545	11 065	9 209
Utgifter i alt ⁷	375 742	398 482	401 548	446 940
Lønnsutgifter ⁸	255 049	263 384	263 624	265 608
IDUN-ufordelt ⁹				8 000
FoB ufordelt ¹⁰				42 000
Lønnsoppgjør 01.09.99 ufordelt ¹¹				1 168
Driftsutgifter ¹²	120 693	135 098	137 924	130 164
Maskiner, inventar, utstyr ¹³	11 162	9 293	14 761	9 244
Forbruksmaterieell	4 992	5 538	5 025	4 875
Reiseutgifter mm	14 663	15 427	14 580	14 101
Diverse IT-utgifter ¹⁴	13 253	19 720	21 326	16 964
Trykningsutgifter	5 450	6 575	5 211	4 817
Porto	8 701	7 080	8 457	7 515
Telefonutgifter	4 733	4 741	5 526	4 610
EØS kontingent	7 811	9 137	9 638	9 300
Sakkyndig bistand ¹⁵	4 169	6 157	7 411	8 086
Bibliotek	1 014	990	1 049	1 160
Bygningers drift/lokalleie	34 492	35 270	34 619	35 931
Diverse driftsutgifter	10 253	15 170	10 319	13 561

¹ Statsbevilgning:

Den nominelle veksten i statsbevilgningen fra budsjett for 1998 til budsjett for 1999 på 16 millioner kroner skyldes kompensasjon for lønnsoppgjøret i 1998 og endringer i omfanget av øremerkede bevilgninger. Når en korrigerer for lønns- og prisveksten og de øremerkede bevilgningene til gjennomføringen av folke- og bolig telling og jordbruks telling, var det et reelt kutt på om lag 2,5 prosent, eller 7 millioner kroner fra 1998 til 1999.

² Oppdragsinntekter:

Inntektene fra brukerfinansierte oppdrag økte med 9 prosent, eller 7,3 millioner kroner, fra 1998 til 1999. Økte oppdragspriser som følge av økte lønnsutgifter er den viktigste grunnen til økningen i inntektene. Også økt etterspørsel fra offentlige institusjoner etter tjenester som ikke dekkes innenfor statsoppdraget, medførte en viss økning i brukerfinansierte oppdrag. Inntektene utgjorde 22 prosent av samlede inntekter i SSB i 1999, mot 21 prosent i 1998.

³ Utgifter:

Den nominelle veksten i utgiftene fra 1998 til 1999 skyldes i første rekke lønnsveksten. En økning i nivået på brukerfinansierte oppdrag har også bidratt til økte utgifter. I forhold til budsjettet for 1999 ble utgiftsøkningen langt lavere enn samlet inntektsøkning. Utgiftene økte med i underkant av 3 millioner kroner, mens samlede inntekter økte med om lag 13 millioner kroner.

⁴ Driftsresultater:

Samlet driftsresultatet i 1999 ble langt bedre enn budsjettet, jf. note 3. Det gode driftsresultatet skyldes at samlede utgifter på statsoppdraget ble lavere enn budsjettet, og at utgiftsøkningen ble lavere enn inntektsøkningen på brukerfinansierte oppdrag.

⁵ Overføringer fra året før:

I regnskapet for 1999 er "overføringer fra året før" det samlede beløp som Finansdepartementet ga overføringsadgang til. "Overføringer til neste år" i regnskapet for 1998 er 1,2 millioner kroner høyere enn "overføringer fra året før" i regnskapet for 1999. Differansen skyldes at SSB i 1998 ikke fikk overført den delen av overskuddet fra brukerfinansierte oppdrag som oversteg 5 prosent av bevilgningen på kap. 1620, post 21 Spesialoppdrag.

⁶ Overføringer til neste år:

Overføringer til neste år er på i overkant av 11 millioner kroner. Fordelt på respektive poster i statsregnskapet utgjør overskuddet under 5 prosent av samlet bevilgning, noe som ifølge statens økonomireglement tilsier at beløpet i sin helhet vil kunne bli overført til 2000.

⁷ *Utgifter i alt:*

Utgifter i alt er summen av utgifter på underpostnivå fra SSBs skyggeregnskap. Utgifter i alt er i underkant av 0,5 million kroner lavere enn posten "utgifter" som er hentet fra statsregnskapet.

⁸ *Lønnsutgifter:*

Dersom kompensasjonen for lønnsoppgjøret i 1998 og 1999 (henholdsvis 5 og 1,3 millioner kroner) og refusjoner på i overkant av 2,5 millioner kroner trekkes fra for 1999, er lønnsutgiftene i 1999 tilnærmet lik utgiftene i 1998. Samlet lønnskompensasjon i 1999 for lønnsoppgjøret i 1998 var på 12 millioner kroner. Kompensasjonen i 1998 var på 7,1 millioner kroner. Netto lønnskompensasjon i 1999 var da på om lag 5 millioner kroner.

⁹ *Elektronisk datafangst:*

Av bevilgningen over statsbudsjettet på 9 millioner kroner til Informasjon- og datautveksling med næringslivet (IDUN) er 1 million kroner satt av til fellesoppgaver, mens 8 millioner kroner foreløpig står som ufordelt. Fordelingen av samlet bevilgning vil fremgå av regnskapsrapporten for 1. tertial 2000.

¹⁰ *Folke- og bolig telling:*

Av samlet bevilgning på 53 millioner kroner over statsbudsjettet til Folke- og bolig telling 2001, er 42 millioner kroner avsatt til boligadresseprosjektet. Midlene inngår som ufordelt i SSBs budsjett for 2000.

¹¹ *Lønnsoppgjør:*

Det lokale lønnsoppgjøret for 1999 vil ikke være ferdigforhandlet før i mars 2000. 1,168 millioner kroner står som ufordelt i budsjettet for 2000 til det lokale lønnsoppgjøret for 1999. Samlet utgiftsvirkning vil fremgå av regnskapsrapporten for 1. tertial 2000.

¹² *Driftsutgifter:*

Samlet ble driftsutgiftene i 1999 i alt 2,9 millioner kroner høyere enn budsjettet og 17 millioner kroner høyere enn for 1998. Driftsutgiftene på statsoppdraget ble lavere enn budsjettet, mens driftsutgiftene for brukerfinansierte oppdrag ble høyere enn budsjettet.

På statsoppdraget ble utgifter til reiser, trykking og husleie lavere enn budsjettet. Tilsvarende ble utgiftene på disse postene høyere enn budsjettet på brukerfinansierte oppdrag, noe som forklarer de små avvikene mellom budsjett og regnskap for SSB samlet på disse utgiftspostene.

¹³ *Maskiner, inventar og utstyr:*

Utgiftene til maskiner, inventar og utstyr ble i 1999 høyere enn budsjettet. Overskridelsene i forhold til budsjettet motsvares av mye lavere "diverse driftsutgifter" enn det som det var budsjettet med. Avviket mellom budsjett og regnskap skyldes særlig den usikkerheten som er forbundet med nivået på brukerfinansierte oppdrag ved budsjetteringstidspunktet.

¹⁴ *Diverse IT-utgifter:*

Posten Diverse IT-utgifter økte kraftig fra 1998 til 1999. Dette hadde sammenheng med teknologiskiftet og 2000-tilpasningen som var store oppgaver i 1999.

¹⁵ *Sakkyndig bistand:*

Posten Sakkyndig bistand økte betydelig fra 1998 til 1999. Økningen er knyttet til teknologiskiftet og 2000-tilpasningen. Også for 2000 er det budsjettet med store utgifter til sakkyndig bistand. Dette er til oppfølging av teknologiskiftet og til systematisk kvalitetsarbeid og ledelsesutvikling.

Statsoppdraget

Når en ser bort fra pris- og lønnsvekst og øremerkede bevilgninger, var det et rammekutt i budsjettet for 1999 på om lag 7 millioner kroner. Kuttet medførte at aktiviteten i 1999 ble konsentrert om sentrale områder, og at en del oppgaver ble utsatt til 2000 og 2001.

Driftsresultatet ble klart bedre enn budsjettert, først og fremst fordi driftsutgiftene gjennom ulike tiltak ble lavere enn forutsatt. Tiltakene omfattet blant annet en omfordeling mellom statsoppdraget og brukerfinansiert oppdrag.

De brukerfinansierte oppgavene

Inntektene fra de brukerfinansierte oppgavene ble nesten 9,5 millioner kroner høyere enn opprinnelig budsjettert. Dette skyldes i hovedsak en forsiktig budsjetteringspraksis. Inntektene var vel 7 millioner høyere enn i 1998. Departementer og andre statsinstitusjoner er de viktigste brukergruppene og bidrar med 63 prosent av de brukerfinansierte inntektene. Andelen som ble finansiert av Norges forskningsråd var 13 prosent i 1999, om lag som året før.

Regnskapet viser at andelen av inntektene som er knyttet til utenlandske og private kundegrupper avtok fra 1998 til 1999, men denne nedgangen skyldes for en stor del at noen innbetalinger først skjedde etter nyttår og dermed vil bli regnskapsført i 2000.

Årsregnskap 1999. Statsoppdraget (1000 kroner)

	Regnskap 1998	Budsjett 1999	Regnskap 1999	Budsjett 2000
Inntekter (statsbevilgning)	300 550	310 500	311 800	359 400
Refusjoner	3 597	0	2 566	-
Sum inntekter	304 147	310 500	314 366	359 400
Utgifter:	297 748	316 905	315 017	359 849
Driftsresultat ¹⁶	6 399	-6 405	-651	-449
Overføringer fra året før	838	7 237	7 177	6 526
Overføringer til neste år	7 237	832	6 526	6 077
Utgifter i alt (jf. note 7)	297 748	316 905	314 654	359 849
Lønnsutgifter	203 610	207 873	208 875	209 024
SLN-ufordelt (avd 400)				8 000
FoB ufordelt				42 000
Lønnsoppgjør 01.09.99 ufordelt			1 168	
Driftsutgifter	94 138	109 032	105 780	99 657

¹⁶ *Driftsresultatet for statsoppdraget:*

På statsoppdraget ble samlede utgifter 0,7 million kroner høyere enn samlede inntekter i 1999. Driftsresultatet ble dermed langt bedre enn budsjettert. Lønnsutgiftene, fratrukket refusjoner, ble om lag 1,5 millioner kroner lavere enn budsjettert og driftsutgiftene ble i overkant av 3,5 millioner kroner lavere enn budsjettert. De lave lønnsutgiftene skyldes i første rekke stor turnover og dermed midlertidige vakanser.

¹⁷ *Oppdragsinntekter:*

For brukerfinansierte oppdrag ble inntektene 9,4 millioner kroner høyere enn budsjettert. Differansen skyldes i hovedsak stor usikkerhet i forhold til nivået på brukerfinansierte oppdrag ved budsjetterings-tidspunktet. Budsjetterte inntekter tar utgangspunkt i kontraktsfestet oppdrag ved budsjetterings-tidspunktet og forsiktige anslag for oppdrag utover dette.

¹⁸ *Oppdragsutgifter:*

Utgiftene til brukerfinansierte oppdrag ble i 1999 5,4 millioner høyere enn budsjettert og vel 9 millioner kroner høyere enn for 1998. Differansen i forhold til regnskapet for 1998 skyldes økte oppdragspriser og økt nivå på oppdragsvirksomheten (jf. notene 2 og 3). Økningen i forhold til budsjettet skyldes i hovedsak usikkerhet i forhold til samlet nivå på oppdragsmengden (jf. note 17).

¹⁹ *Driftsresultatet for brukerfinansierte oppdrag:*

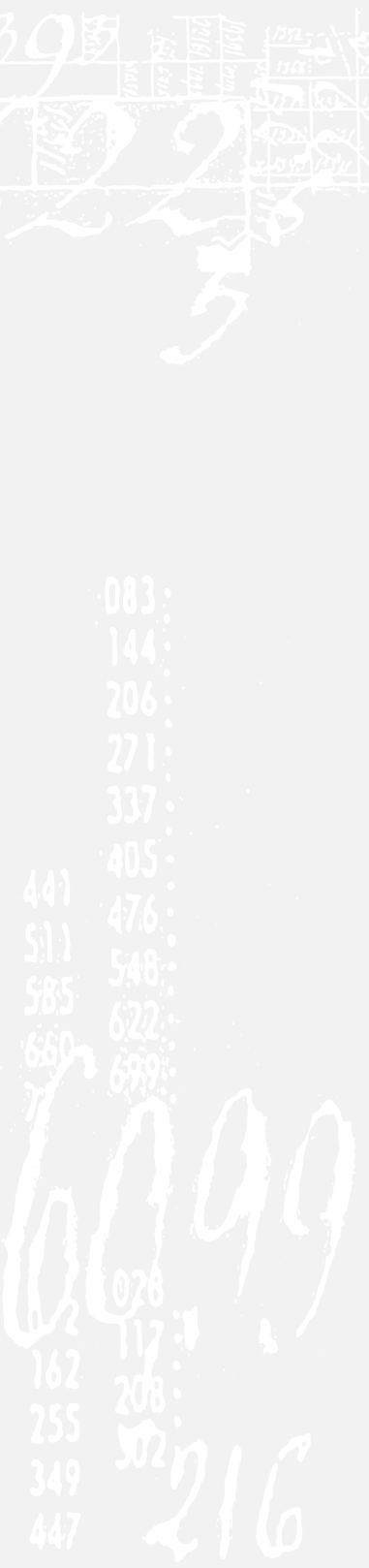
Driftsresultatet for brukerfinansierte oppdrag ble 1,7 millioner kroner i 1999. Dette er langt bedre enn budsjettert, men noe lavere enn resultatet i 1998. Bedringen i driftsresultatet i forhold til budsjettet skyldes i hovedsak usikkerhet i forhold til inntektenes og utgiftenes størrelse ved budsjetteringstidspunktet (jf. notene 17 og 18). Driftsresultatet ble svakere i 1999 i forhold til 1998. Dette skyldes at en større del av fellesfinansierte oppgaver, blant annet IT-investeringer, ble belastet brukerfinansierte oppdrag i 1999 framfor i 1998.

Årsregnskap 1999. Brukerfinansierte oppdrag (1000 kroner)

	Regnskap 1998	Budsjett 1999	Regnskap 1999	Budsjett 2000
Inntekter i alt	81 367	79 275	88 700	85 684
Oppdragsinntekter	81 367	79 275	88 700	85 684
Sum inntekter ¹⁷	81 367	79 275	88 700	85 684
Utgifter ¹⁸	77 994	81 577	87 008	87 091
Driftsresultat ¹⁹	3 373	-2 302	1 692	-1 407
Overføringer fra året før	642	4 015	2 847	4 539
Overføringer til neste år	4 015	1 713	4 539	3 132
Utgifter i alt	77 994	81 577	86 894	87 091
Lønnsutgifter	51 439	55 511	54 749	56 584
Driftsutgifter (jf. note 7)	26 555	26 066	32 145	30 507

Brukerfinansierte oppdrag etter kundegrupper. 1998 og 1999

	1998		1999	
	Mill. kroner	Prosent	Mill. kroner	Prosent
I alt	81,4	100,0	88,6	100,0
Departementer	34,2	42,0	41,6	47,0
Andre statlige etater	9,0	11,0	14,4	16,2
Private kunder	9,0	11,0	9,3	10,5
Kommunale kunder	1,6	2,0	1,0	1,1
Utenlandske kunder	9,8	12,0	6,3	7,1
Forskningsinstitutter og universiteter	6,5	8,0	4,4	5,0
Norges forskningsråd	11,4	14,0	11,6	13,1



Investeringsnivået har avtatt

Utgiftsnivået for store investeringer var lavere i 1999 enn året før. Dette skyldes for en stor del at investeringer i infrastruktur i forbindelse med teknologiskiftet skjedde i 1998.

I 1999 var det først og fremst ekstraordinære utgifter til eksterne konsulenter som var nødvendig for å få slutført teknologiskiftet som planlagt innen utgangen av 1999.

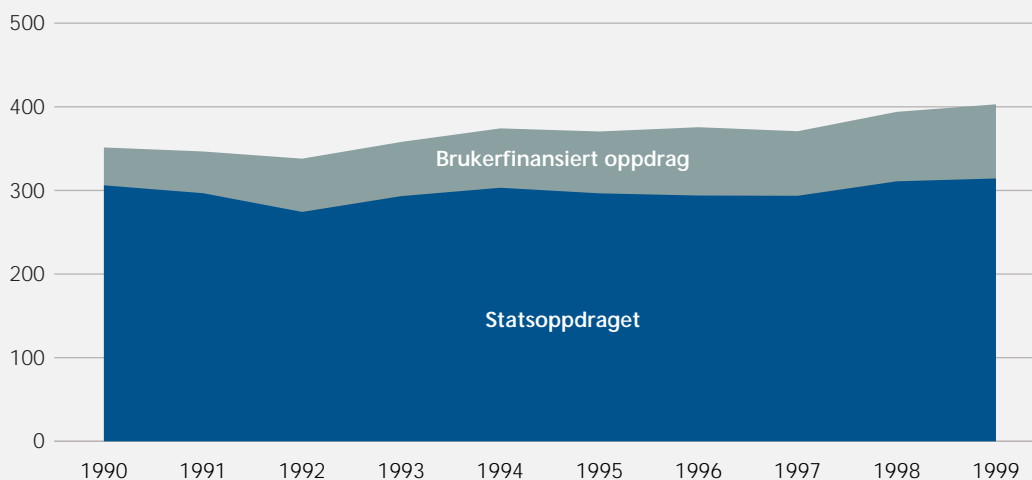
Større nyanskaffelser²⁰ (1000 kroner)

	Regnskap 1998	Budsjett 1999	Regnskap 1999	Budsjett 2000
Inntekter (statsbevilgning)	8 050	7 400	7 400	7 500
Utgifter	12 923	7 560	6 056	7 500
Ubrukte midler	-4 873	-160	1 344	-
Overføringer fra året før	4 786	-87	1 344	
Overføringer til neste år	-87	-247	1 344	1 344

²⁰ Større nyanskaffelser:

Regnskapet for 1999 viser et lavere investeringsnivå enn i 1998, som var preget av investeringer i infrastruktur foran teknologiskiftet. Det ble i 1999 foretatt større nyanskaffelser for i overkant av 6 millioner kroner. Dette ga en innsparing på vel 1,3 millioner kroner i 1999 som kan overføres til 2000.

Historisk regnskap. Inntekter 1990-1999. Faste 1999-priser. Millioner kroner



Det varierer over tid hvilke utgiftsposter som inngår i regnskapet, for eksempel kom utgifter til EØS-omlegging og EØS-kontingent inn fra 1993-1994, og utgifter til tellinger er konsentrert til noen år. Deflatoren er: Nasjonalregnskapets prisindeks for innenlandsk sluttanvendelse.

Statistikk om statistikken

SSB har i vel 40 år arbeidet med systemer for detaljert planlegging og registrering av ressursbruken knyttet til ulike arbeidsoppgaver og statistikkprodukter. De siste årene har det vært økt fokus på måling av et bredere utvalg av indikatorer som kan si noe mer om effektivitet og kvalitet i produksjonen av statistikk.

Dette henger sammen med kravet til mål- og resultatstyring i norsk offentlig forvaltning, behov i SSB for evaluering og styring av virksomheten og økt interesse internasjonalt for sammenligninger mellom de statistiske sentralbyråene.

Som skomakeren er dårlig på skotøy til egne barn, er ikke SSB særlig god på å lage statistikk om seg selv. Dette har vi nå grepet fatt i og arbeider foreløpig med følgende områder (utenom budsjett og regnskap) som skal belyses ved resultatmål:

- **Omfanget av statistikkproduksjonen** som i første omgang defineres i form av antall statistikkfrigivninger i løpet av året og antall titler i ulike publikasjonsserier. Vi mangler foreløpig nyttige tall for omfanget på www.ssb.no og antall statistikker/enheter i statistikkdatabasene.
- **Kvaliteten på statistikken** hvor vi i dag kan si noe om punktlighet og aktualitet på de enkelte statistikker og svarprosenter på skjemaundersøkelser, men hvor vi foreløpig ikke har gode måter å måle nøyaktighet, sammenlignbarhet og dekningsgrad.
- **Informasjon og brukerservice** måler vi i dag med antall oppslag på www.ssb.no, antall medieklipp med ny statistikk fra SSB i norske aviser, antall henvendelser til SSBs bibliotek- og informasjonssenter og fordelingen av våre brukerfinansierte oppdrag på ulike kundekategorier. I 1999 hadde vi 24 rådgivende utvalg som gir SSB tilbakemelding på virksomheten innenfor de ulike

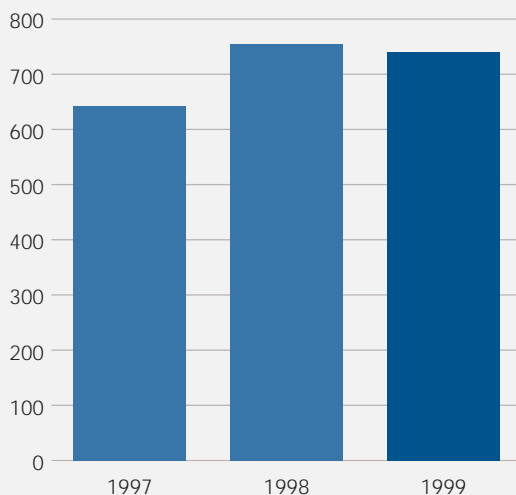
statistikkområdene. Fra og med 2000 vil vi gjennomføre regelmessige brukerundersøkelser som gir oss et mer helhetlig bilde av hvor fornøyd brukerne er med SSBs tjenester.

- **Oppgavebyrde for oppgavegivere ved skjemainnsamling** er et viktig måltall som er av stor interesse både i offentlig sektor og i næringslivet. Samtidig er dette et måltall med betydelig beregningsmessig usikkerhet. Vårt inntrykk er at oppgavebyrden internasjonalt ligger på om lag samme nivå som i Norge. Knappt 128 000 oppgavegivere med oppgaveplikt fikk skjema for utfylling av SSB i 1999. Da er primærnæringene holdt utenfor. I alt ble det sendt ut rundt 350 000 skjema (utenom primærnæringene). I tillegg kommer om lag 83 000 skjema som ble sendt ut i jordbrukstellinga.
- **Ressursbruken i SSB** følges nøye gjennom planlegging og føring av timeverk på de ulike produktområder og aktiviteter. I årsmeldingen presenteres fordeling av timeverk på de ulike virksomhetsområder i SSB. Det presenteres kun tall for 1999 fordi inndelingen i virksomhetsområder er ny og ikke sammenlignbar med tidligere år.

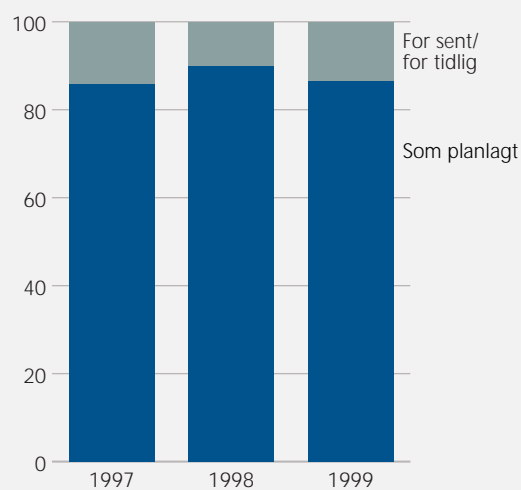
Helt nye statistikker i 1999

- *Arealbruk i tettsteder, årlig*
- *Avfallsstatistikk – bygg og anlegg, årlig*
- *Byggekostnadsindeks, rorlegger arbeid i kontor- og forretningsbygg, månedlig*
- *Finansstatistikk – porteføljestatistikk*
- *Hotell- og restaurantvirksomhet og landtransport. Strukturundersøkelse, årlig*
- *Hytteformidlere, månedlig*
- *Interesseorganisasjoner – strukturstatistikk*
- *Kontantstøtteundersøkelsen*
- *Kosthold blant 6-måneder gamle spedbarn*
- *Lagerstatistikk, kvartalsvis*
- *Lønnsstatistikk, diverse bransjer, kvartalsvis*
- *Næringslivets vurdering av kostnader ved lover og regelverk*
- *Omsetningsstatistikk for personlig tjenesteyting*
- *Prisstatistikk for flerbolighus*
- *Skattestatistikk for kraftverk, årlig*
- *Svalbardstatistikk*
- *Utdanningsstatistikk. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner, årlig*

Antall frigivninger. 1997-1999



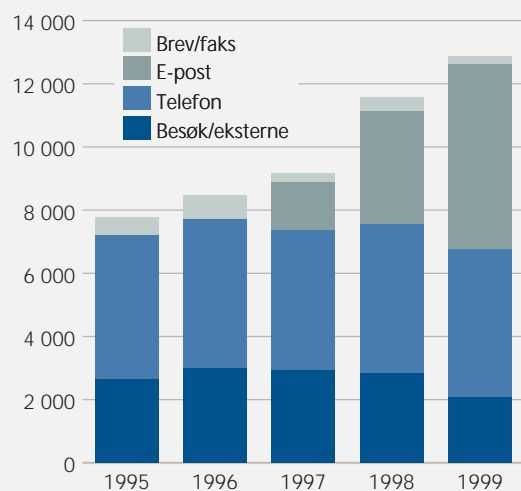
Avvik i forhold til planlagt publisering. Prosent



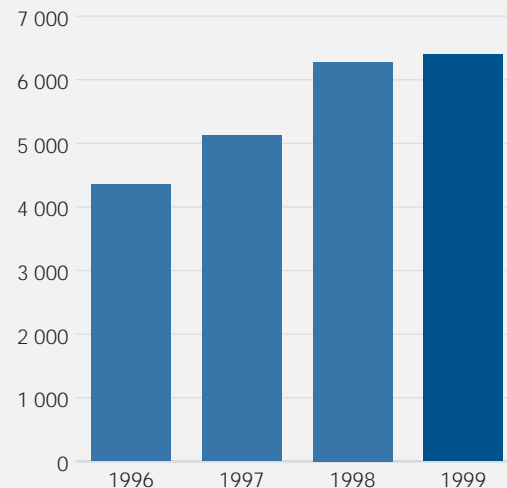
Antall titler i ulike publikasjonsserier. 1996-1999

	1996	1997	1998	1999
Utgivelser i alt	258	268	286	316
Norges offisielle statistikk (NOS)	83	76	61	64
Analysepublikasjoner	66	77	84	97
Tidsskrifter	109	115	141	155
- Økonomiske analyser	9	9	9	9
- Samfunnsspeilet	4	4	6	6

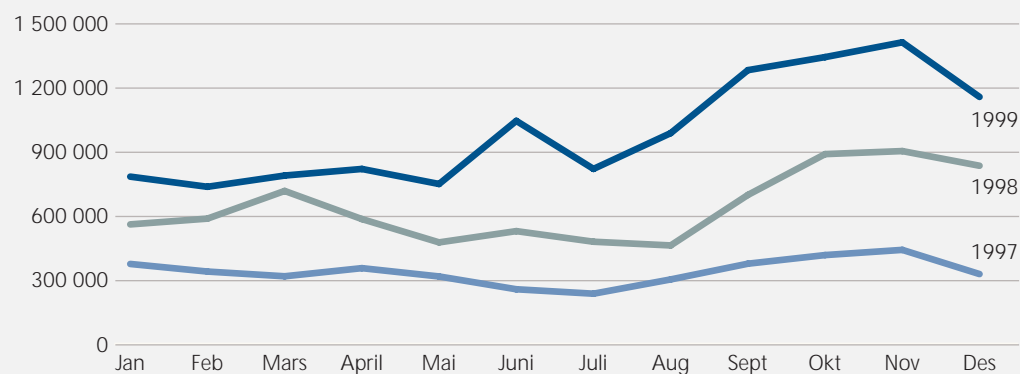
Antall henvendelser til biblioteket



Antall medieklipp 1996-1999



Antall oppslag på www.ssb.no



Kvalitet på statistikken

Aktualitet. Varighet fra referanseperiodens utløp til publisering. Uker

	1998		1999	
	Mål	Resultat	Mål	Resultat
Månedstatistikk	3,8	3,8	3,8	3,8
Kvartalsstatistikk	10,1	9,1	9,3	8,8
Årsstatistikk	42,5	44,9	43,4	41,0

Svarprosent. 1998 og 1999

	1998		1999	
	Mål	Resultat	Mål	Resultat
Undersøkelser				
Med oppgaveplikt				
- Lønnsstatistikker	100	84	100	95
- Andre	93	92	90	91
Frivillige	74	69	71	73

Oppgavebyrde

Oppgavebyrde. Årsverk. 1997-1999

	1997	1998	1999
Totalt	220	196	175
Næringslivet	110	113	126
Andre	110	83	49

Ressursbruk

Timeverksfordeling på ulike virksomhetstyper. 1999. Prosent

Virksomhetstype 1999	
I alt	100,0
Løpende statistikkproduksjon	46,2
Produksjon av primærstatistikk	38,2
Sammenstilling og formidling	8,0
Utviklingsprosjekter	4,7
Forskning og analyseprosjekter	8,1
Administrasjon og planlegging	8,8
Interne støttefunksjoner	16,8
IT-infrastruktur, generelt	4,4
Andre interne støttefunksjoner	12,4
Fravær	15,4

Avdeling for økonomisk statistikk

Fagdirektør: Olav Ljones

Avdelingen har 174 ansatte, 84 kvinner og 90 menn, og utførte til sammen 191,1 årsverk i 1999.

Regnskapet for 1999 viser 48,5 millioner i bevilgning over statsbudsjettet og 20,9 millioner i oppdragsinntekter.

Fagdirektørens stab: 3 årsverk.

Seksjon for nasjonalregnskap

Liv Simpson
28 årsverk/Oslo

Seksjon for miljøstatistikk

Svein Homstvedt
24,3 årsverk/Oslo/Kongsvinger

Seksjon for utenrikshandel, energi og industristatistikk

Bjørn Bleskestad
40,3 årsverk/Oslo

Seksjon for økonomiske indikatorer

Tom L. Andersen
24,7 årsverk/Oslo

Seksjon for offentlige finanser og kredittmarkedsstatistikk

Anna Rømo
29,5 årsverk/Oslo

Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk

Helge N. Næsheim
25,3 årsverk/Oslo

Kontor for administrasjon

Stig Braathen
5 årsverk/Oslo

Kontor for IT

Bjørn Pedersen
11 årsverk/Oslo

Avdelingen utarbeider statistikk og analyser om:

- Arbeidskraftundersøkelsen
- Arbeidsledighet blant innvandrere
- Arbeidstakerstatistikk for innvandrere
- Arbeidstakere etter arbeidssteds kommune og utvalgte næringer
- Arealdekke i tettsteder
- Avfallsregnskap for papir og plast
- Bygg- og anleggsavfall
- Eksport av laks
- Elektrisitetsstatistikk
- Elektrisk kraft, priser
- Emballasjeavfall
- Energibalanse
- Energiregnskap
- Finansielle holdingselskaper
- Finansinstitusjoner
- Fjernvarmestatistikk
- Folketrygdfondets balanse
- Fordringer og gjeld overfor utlandet
- Foreldrebetaling i barnehager
- Forskning og utvikling i norsk næringsliv
- Harmonisert konsumprisindeks for Norge
- Harmoniserte konsumprisindekser EU/EØS
- Industriens energibruk
- Industristatistikk
- Investeringsstatistikk
- Kirkeregnskapsstatistikk
- Kommunale gebyrer
- Kommunalt avfall
- Kommunalt avløp
- Kommuneforvaltningen. Inntekter og utgifter
- Kommuneregnskapsstatistikk
- Konjunkturbarometer
- Konsumprisindeksen
- Lagerstatistikk
- Livs- og skadeforsikringsselskaper
- Miljøvernkostnader i industrien
- Nasjonalregnskap
- Offentlig forvaltnings fordringer og gjeld
- Offentlig forvaltnings inntekter og utgifter
- Offentlige innkjøp
- Omsetningsstatistikk
- Ordrestatistikk
- Porteføljeundersøkelsen
- Prisindeks for førstegangsomsetning innenlands
- Private og kommunale pensjonskasser og pensjonsfond
- Produksjonsindeks for industrien
- Produsentprisindeksen
- Regnskapsstatistikk
- Rensing og utslipp av avløpsvann
- Salg av petroleumsprodukter
- Satellitregnskap for turisme
- Skatteregnskapsstatistikk
- Skattetall for OECD-land
- Statsregnskapets inntekter og utgifter
- Utenrikshandelen med varer
- Utenriksregnskap
- Utgifter til utviklingshjelp
- Utslipp til luft
- Vannmagasinenes fyllingsgrad
- Varekonsumindeksen
- Åpnede konkurser
- Årsstatistikk for olje- og gassvirksomheten

Viktig redskap

Konsumprisindeksen viser månedlig prisutvikling for varer og tjenester, og er blant de viktigste redskapene for planlegging og styring av norsk økonomi. Hver måned sender 2 200 butikker inn prisrapporter. På grunnlag av disse utarbeider SSB også prisindeks for detaljhandel etter næring og prisindeks for varer og tjenester etter leveringssektor.

Tidlig ute med modernisert konsumprisindeks

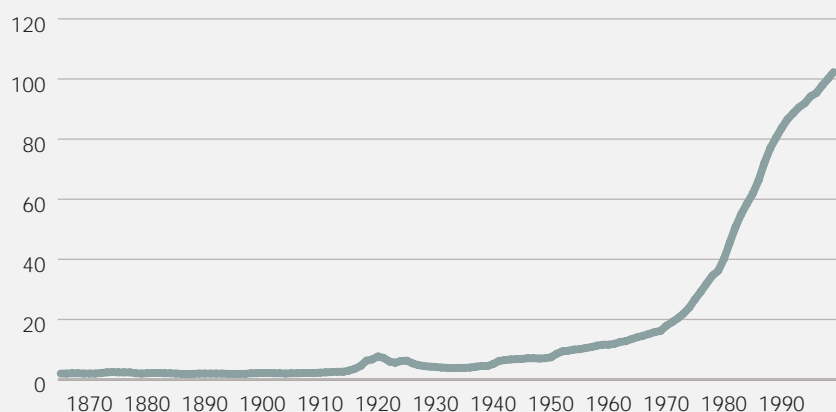
SSB begynte i september 1999 å publisere konsumprisindeksen med ny konsumgruppering basert på en nylig revidert internasjonal standard. I tillegg ble det gjort andre tekniske justeringer.

- Omleggingen av konsumprisindeksen innebærer tekniske endringer og en mer moderne publisering. I hovedsak er selve innholdet i konsumprisindeksen ikke blitt endret, bortsett fra en metodisk endring i behandlingen av selveiernes boligkonsum, understreker rådgiver Lasse Sandberg ved Seksjon for økonomiske indikatorer.

COICOP

Konsumprisindeksen har i over 20 år blitt publisert med ni hovedgrupper. Den nye grupperingen innebærer at det blir publisert flere hovedgrupper, nemlig post- og tele-tjenester, hotell- og restauranttjenester, kultur og fritid. Disse tjenestene har alltid inngått i konsumprisindeksen, men ikke som egne hovedgrupper. Andre endringer i hovedgruppene er at matvarer nå inkluderer alkoholfrie drikkevarer og at transport og utdanning er blitt egne hovedgrupper. Den nye konsumgrupperingen kalles Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), opprinnelig en FN-standard, som ble tatt i bruk av Eurostat i 1999. SSB var raskt ute med tilpasningen til den internasjonale grupperingen med publiseringen 10. september 1999. Den nye grupperingen gjør det lettere å analysere prisutviklingen på tvers av landegrensene, dessuten skal klassifiseringen brukes i flere andre nasjonale statistikker og fører derfor til en samordning også nasjonalt i tillegg til internasjonalt.

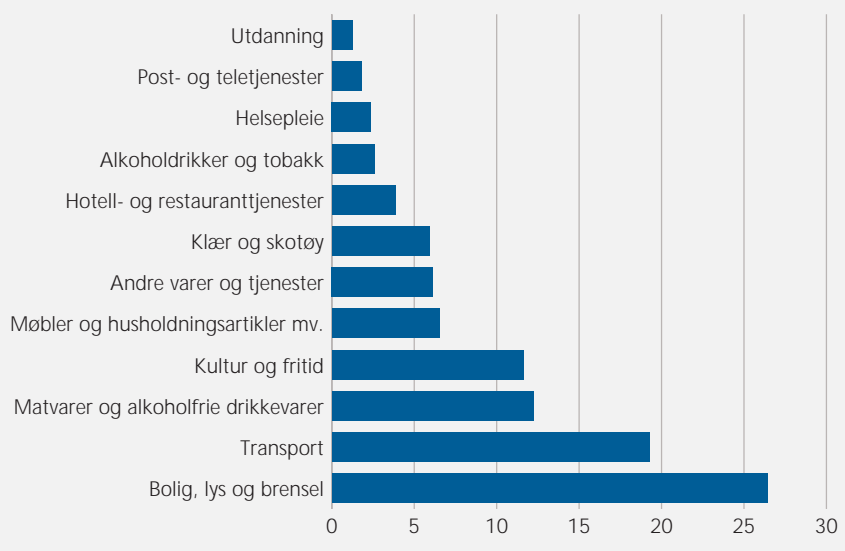
Konsumprisindeksen, årgjennomsnitt. 1865-1999. 1998=100



Endret bokostnadsberegning

Fra og med august 1999 ble det foretatt en viktig endring knyttet til selveiere og deres bokostnader. Tidligere var det selveiernes renteutgifter til boligformål som bestemte hvor mye bokostnadene skulle veie i konsumprisindeksen, og bokostnadene ble forutsatt å stige i takt med husleiene. Fra august ble imidlertid selveiernes bokostnader beregnet ved å se på leien for tilsvarende bolig i leiemarkedet. Dette førte til at vektandelen for bolig, lys og brensel økte vesentlig, og dermed teller bokostnader mer enn før i konsumprisindeksen. Utviklingen i husleiene måles gjennom en månedlig husleieundersøkelse, hvor faktisk betalt leie i leiemarkedet brukes til å beregne den månedlige utviklingen i selveieres bokostnader.

Vektandeler i konsumprisindeksen fra august 1999. Prosent



1998=100

Det ble i 1999 også innført ny beregningsmåte på detaljert nivå. Den nye beregningsmåten skal kort sagt gjøre det enklere å fange opp endringer i forbruksmønsteret som følge av prisendringer på produkt av tilnærmet lik kvalitet. Referanseåret for konsumprisindeksen ble endret fra 1979 til 1998. Referanseåret er det året hvor indeksens gjennomsnittsverdi er 100.

- For noen brukere medførte omleggingen av konsumprisindeksen et merarbeid, både på grunn av nytt referanseår og ny konsumklassifisering - noe som gjør det vanskelig å

sammenligne indeksen før og etter omleggingen. Vi har imidlertid lagt ut historiske tabeller på vår webtjeneste hvor konsumprisindeksen fra 1865 er omregnet etter det nye referanseåret, og vi har lagt ut tidsserier tilbake til 1979 basert på den nye konsumklassifiseringen, sier Sandberg.

Et merkeår for nasjonalregnskapet

1999 markerte et tidsskille for nasjonalregnskapene i Vest-Europa. For første gang ble nasjonalregnskapstallene fra alle medlemsstatene i EU og EØS rapportert inn etter ny internasjonal standard. SSB har vært sentral i både utforming og iverksetting av de nye kravene.

- Den nye nasjonalregnskapsstandarden i EU og EØS kalles European System of Accounts (ESA) 1995. Den innebærer at det stilles nye, omfattende krav til dokumentasjon av beregningsmetoder og begrepsbruk. Formålet er å sikre kvaliteten på de ulike statistikkbyråenes nasjonalregnskapstall slik at tallene blir sammenlignbare, sier seniorrådgiver Erling Joar Fløttum i Avdeling for økonomisk statistikk, SSB.

Fløttum er den norske representanten i Eurostats BNI-komiteé. Komiteen jobber med utformingen av kravene til EU-landenes nasjonalregnskap. Kravene omfatter også Norge gjennom EØS-avtalen. SSB var først ute med iverksettingen av ESA 1995 allerede i 1995.

Det var på slutten av 1980-tallet at Eurostat begynte å stille omfattende krav til medlemslandenes nasjonalregnskap. Felles nasjonalregnskapsstandard ble ansett som et viktig redskap og basis for utregning av medlemsstatenes kontingent til EU-budsjettet. Denne kontingenten utgjør nå en finansieringskilde for om lag halvparten av EU-budsjettet.

- For Norge, som er med i EØS og ikke EU, er den direkte økonomiske betydningen av ESA 1995 begrenset til visse fellesordninger av mer beskjedent omfang, sier Fløttum.

Den internasjonale nasjonalregnskapsstandarden System of National Accounts (SNA) ble innført i 1993, og dens definisjoner, regnskapsregler og klassifikasjoner er i overensstemmelse med dem som finnes i ESA 1995. ESA 1995 stiller imidlertid større krav til presisjonsgrad for definisjoner, regnskapsregler og presentasjonsformen.

Skryter av norsk nasjonalregnskap

Eurostat evaluerte det norske nasjonalregnskapet i 1998 og konkluderte med at det har en høy kvalitet, er basert på pålitelige og uttømmende kilder og er integrert i et system med en detaljert oppdeling på produkter.

– Norge har lang tradisjon for å være blant de beste på nasjonalregnskap. Eurostat kan komme med spesielle forbehold dersom det har noe å utsette på et lands nasjonalregnskap. Dette har ikke skjedd med det norske nasjonalregnskapet, sier Erling Joar Fløttum.

Porteføljeundersøkelsen gjennomført

SSB avsluttet i 1999 arbeidet med å kartlegge beholdningen av norske porteføljeinvesteringer i utlandet 1996 og 1997. Undersøkelsen utgjorde det norske bidrag til en større internasjonal undersøkelse iverksatt av Det internasjonale valutafond (IMF).

Undersøkelsen må ses på bakgrunn av ubalansene i den internasjonale utenriksregnskapsstatistikken. Dette gjelder spesielt internasjonale porteføljeinvesteringer, hvor statistikken har vist betydelige ubalanser mellom samlede utgående og inngående betalingsstrømmer mellom landene på verdensbasis. Undersøkelsen skal gjøre det lettere for ulike land å utveksle bilaterale beholdningsdata, samt gjennomgå metoder og feilkilder. Kartleggingen gjør det enklere for internasjonale og statlige aktører å følge med på utviklingen i finansmarkedene, nasjonalt og globalt.

Den norske undersøkelsen omfatter beholdningen av porteføljeinvesteringer i utenlandske aksjer og obligasjoner eller andre langsiktige verdipapirer fordelt på debitorland. Porteføljeplasseringer skiller seg fra direkte investeringer på den måten at den direkte investoren har til hensikt å etablere en varig økonomisk forbindelse og utøve innflytelse på virksomheten som det investeres i, mens en porteføljeplassering er en ren finansiell investering.

Ved utgangen av 1997 var markedsverdien av norske porteføljeinvesteringer i utlandet 254 milliarder kroner, eller drøyt 23 prosent av bruttonasjonalproduktet (BNP). Ved utgangen av 1996 var porteføljeinvesteringene i utlandet 140 milliarder. Porteføljeundersøkelsen vil i Norge bli videreført innenfor rammene for IMF's internasjonale investeringsposisjonsprosjekt (IIP).

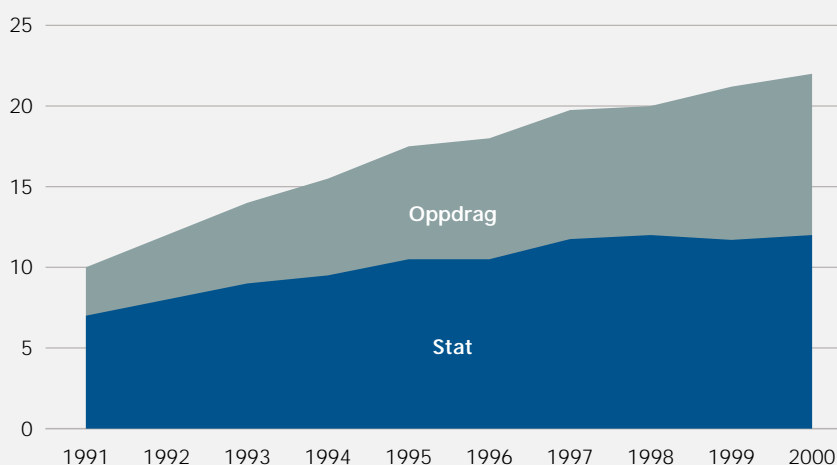
Omfattende miljøstatistikk

I SSBs snart 125-årige historie representerer miljøstatistikken et forholdsvis nytt område. Produksjonen av statistikk om miljøpåvirkninger og miljøtilstanden har særlig skutt fart på 1990-tallet.

SSB er ikke alene om å utarbeide og formidle miljøinformasjon, men vi har samordningsansvaret og et særlig ansvar for å produsere miljøstatistikk som følger av eller grenser til annen statistikk. I noen tilfeller dreier det seg også om sammenstilling av statistikk. Dette gjelder statistikk om utvinning og bruk av naturressurser og statistikk om andre miljøpåvirkende aktiviteter - særlig innenfor befolkning, landbruk/fiske, industri og bergverk, energiproduksjon og transport. Miljøstatistikken i SSB vokste frem som et eget område på midten av 1970-tallet. Den første SSB-publikasjonen som ga en samlet fremstilling av miljørelatert statistikk var Miljøstatistikk 1976. Utviklingen av statistikken skjøt fart i forbindelse med oppbyggingen av ressursregnskaper rundt 1980, og data om naturressurser og miljø har siden vært viktig for SSBs forskningsvirksomhet.

Utslipp til luft bygger i stor grad på god og detaljert energistatistikk og avanserte beregningsrutiner. På dette området er vi langt fremme også internasjonalt, og resultatene brukes i forbindelse med inngåelse og oppfølging av klimaavtaler. Denne statistikken er også sentral i utarbeiding av et opplegg for

Ressurser til Seksjon for miljøstatistikk. 1990-tallet. Årsverk



Områder hvor vår miljøstatistikk i dag ligger langt fremme

- Utslipp til luft
- Utslipp fra kommunale avløp og jordbruk til vann
- Avfall
- Arealstatistikk for byer og tettsteder
- Koblingen mellom økonomisk aktivitet og miljø, spesielt sammenhengen mellom økonomi og utslipp til luft (også et viktig forskningsområde)

Områder hvor vi ønsker å gjøre mer

- Industriavløp til vann
- Forurensning fra akvakultur
- Miljøgifter
- Miljøvernkostnader innenfor industri og tjenesteyting

Områder som må vurderes fremover

- Friluftsliv
- Kulturminnevern
- Biologisk mangfold

eventuell kvotehandel med utslipp. Avfallsstatistikken er bygd opp fra bunnen av de siste syv-åtte årene. Data hentes fra både kommunale virksomheter og næringer, produksjonsstatistikk og utenrikshandel, og det brukes ulike metoder som også har vakt internasjonal interesse.

Arealstatistikken, som var viktig på 1970-tallet, men så ble lagt ned, er tatt opp igjen fra 1995. Bruk av administrative registre og digitale kartdata gir, sammen med nye verktøy og kombinasjon med statistikk over befolkning og økonomiske forhold, helt nye perspektiver for fremtidig statistikk.

Områder hvor vi har liten aktivitet er industriavløp til vann, forurensning fra akvakultur, miljøgifter, miljøvernkostnader innenfor industri og tjenesteyting, biologisk mangfold, friluftsliv og kulturminner. Noen av disse områdene dekkes i ulik grad av andre, men SSBs rolle i forbindelse med produksjon av offisiell statistikk innenfor dette feltet er ikke endelig avklart. SSB har likevel gitt viktige bidrag til arbeid med miljøindikatorer som dekker alle sentrale miljøområder.

Avdeling for personstatistikk

Fagdirektør: Johan-Kristian Tønder

Avdelingen har 178 ansatte, 92 kvinner og 86 menn, og utførte til sammen 168,6 årsverk i 1999. I tillegg kommer 140 timebetalte intervjuere som arbeider på sine hjemsteder.

Regnskapet for 1999 viser 44,5 millioner kroner i bevilgning over statsbudsjettet og 23,8 millioner i oppdragsinntekter, i tillegg til 12,1 millioner til Folke- og bolig tellingen 2001 over statsbudsjettet.

Fagdirektørens stab: 4,5 årsverk

Seksjon for demografi og levekårsforskning

Lars Østby
15,1 årsverk/Oslo

Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk

Elisabetta Vassenden
40,7 årsverk/Kongsvinger

Seksjon for helsestatistikk

Ann Lisbet Brathaug
25,4 årsverk/Oslo

Seksjon for intervjuundersøkelser

Asle Rolland
26,7 årsverk/Oslo

Seksjon for levekårsstatistikk

Berit Otnes
24 årsverk/Oslo

Seksjon for folke- og bolig telling

Paul Inge Severeide
13,5 årsverk/Kongsvinger

Kontor for administrasjon

Johan H. Heir
7 årsverk/Oslo

Kontor for IT

Kristian Lønø
11,7 årsverk/Oslo

Avdelingen utarbeider statistikk og analyser bl.a. om:

- Adopsjoner
- Ambulansetjenesten
- Anmeldte lovbrudd
- Arbeidsmiljø og omstilling
- Barn
- Barnehager
- Barnevern
- Befolkningsframskrivinger
- Bøker, aviser og periodika
- Den norske kirke
- Døde
- Dødsårsaker
- Eldresentre
- Elever og studenter
- Elever under lov om videregående opplæring
- Etterforskede lovbrudd
- Fag- og forskningsbibliotek
- Fengslinger
- Flyktninger
- Flyttinger
- Folkemengde
- Forbruksundersøkelsen
- Fjernundervisningsinstitusjoner
- Født
- Grunnskoler
- Holdning til innvandrere og innvandringspolitikk
- Inngåtte ekteskap og registrerte partnerskap
- Innvandrerbefolkningen
- Kommunehelsetjenesten
- Kontantstøtte, tilsynsordning og yrkesdeltakelse
- Kosthold blant spedbarn
- Levekårsundersøkelsen
- Lærere
- Lærlinger og avlagte fagprøver
- Museum og samlinger
- Nordmenns røykevaner
- Norsk mediebarometer
- Overgang til norsk statsborgerskap
- Pasientstatistikk
- Personell i barnevernstjenesten
- Personell i sosialtjenesten
- Pleie- og omsorgstjenester
- Regnskapsstatistikk for private barnehager
- Samboerstatistikk
- Skilsmisser og separasjoner
- Sosialhjelp
- Spesialisthelsetjenesten
- Stemmeberettigede ved kommunestyre- og fylkestingsvalg
- Steriliseringer
- Studenter ved universiteter og vitenskapelige høyskoler
- Studenters levekår
- Studieforbundenes opplæringsvirksomhet
- Svangerskapsavbrudd
- Tros- og livssynssamfunn
- Tvistemål behandlet av forliksrådene
- Utenlandske statsborgere
- Økonomisk sosialhjelp

Folke- og boligtellings utsatt

I 1999 ble det klart at folke- og bolig-tellingen blir utsatt fra november 2000 til november 2001. Bakgrunnen er Stortingets beslutning om å oppgradere GAB-registeret (registeret over grunneiendom, adresse og bygning).

Tellingen i 2001 vil da bli norgeshistoriens aller siste folke- og bolig telling utført på den tradisjonelle måten. Når boligadresseprosjektet er gjennomført, vil den siste brikken i registersystemet komme på plass. Dermed kan SSB i fremtiden produsere registerbasert "tellingsstatistikk". Etter 2001 vil det ikke lenger bli nødvendig å sende ut tellings-skjemaer til alle landets husholdninger.

Registeret inneholder informasjon om de fleste boliger i landet, men mangler data om blokkleiligheter bygd før 1983. Stortinget har vedtatt en ekstrabevilgning på 75 millioner kroner fordelt på over tre år til dette. Boligtellingen og boligadresseprosjektet henger sammen, og viktige aktiviteter knyttet til GAB må gjennomføres før det kan sendes ut boligskjema til folk. SSB, Statens kartverk, kommunene og Skattedirektoratet skal samarbeide om prosjektet. Mesteparten av ekstrabevilgningen vil gå til arbeid i Statens kartverk og kommunene.

- Utsettelsen fører til at folketellingsprosjektet i SSB blir forlenget med ett år og at ressursrammene vil bli noe utvidet. Det har derfor vært nødvendig å revidere den opprinnelige prosjektplanen, sier prosjektleder for folke- og bolig tellingen, Paul Inge Severeide.

Mye av ekstraressursene vil gå med til boligadresseprosjektet som SSB skal ha prosjektledelsen for. Blant annet blir det nødvendig å gjøre en del endringer i det boligskjemaet som skal sendes ut. Men det vil også bli noen ressurser til annet utviklingsarbeid. Utviklingsprosjektet "Skjema på web" har som mål at folk som ønsker det skal kunne svare på boligskjemaet via Internett. Det vil også bli rom for å gå mer i dybden på noen problemstillinger som brukerne er spesielt opptatt av. Her kan nevnes husholdninger, samboere, faktisk adresse for studenter og opplysninger om yrke og pendling.

- Så selv om gjennomføringen av boligadresseprosjektet først og fremst vil gi mer og bedre statistikk for årene etter 2001, vil også kvaliteten på folke- og bolig tellingen bli forbedret, sier Severeide.

Vellykket undersøkelse om skolegang

Høsten 1999 gjennomførte SSB en undersøkelse om opplæring, skolegang og utdanning. Rundt 90 000 personer fikk tilsendt et spørreskjema som de var pliktige til å sende inn. Bakgrunnen var at SSB mangler opplysninger om utdanning som er tatt i utlandet. I forbindelse med undersøkelsen opprettet SSB en svartjeneste hvor innringerne kunne få hjelp til å fylle ut skjemaet av noen som snakker deres morsmål, og ellers svar på andre spørsmål i forbindelse med undersøkelsen. Ni personer, som til sammen behersker 24 språk, jobbet med tjenesten. Over 6 000 personer ringte inn, og undersøkelsen hadde en svarprosent på 83 prosent. Gjennom den innhentede informasjonen kan SSB produsere en bedre utdanningsstatistikk, og gi samfunnet viktig kunnskap om hvilke ressurser som er tilgjengelige i Norge.

Ny tjeneste for formidling av mikrodata

SSB opprettet i 1999 en ny tjeneste for formidling av mikrodata. Denne tjenesten skal samordne utlevering av slike data til forskere og planleggere, og en viktig oppgave er å passe på at datamaterialet blir håndtert på en forsvarlig måte.

I samråd med reglene til Datatilsynet, har SSB i flere år levert ut opplysninger om personer og bedrifter til særskilte forsknings- og planleggingsprosjekter. Brukerne ønsker ofte data som må settes sammen fra flere kilder, noe som krever samordning av data innenfor ulike områder. Men brukerne har savnet én instans i SSB som de kunne kontakte, og SSB har også savnet en tjeneste som kunne ta slike oppdrag når mengden ble større enn kapasiteten ved de enkelte seksjoner.

I 1999 ble det derfor opprettet en egen tjeneste som skal gjøre arbeidet med formidling av mikrodata tryggere og mer effektivt. Tjenesten inngår avtale med den enkelte bruker og holder kontakten med brukeren videre i forsknings- eller planleggingsprosjektet. Når prosjektet er ferdig, tilbakekalles datamaterialet. Tjenesten skal også markedsføre hva SSB har å tilby av mikrodata.

I 1999 ble dessuten SSBs samarbeidsavtale med Norsk samfunnsvitenskapelige datatjeneste (NSD) om formidling av statistikk til forskning utvidet til å omfatte anonymiserte persondata på individnivå. Forskere som ønsker det kan bestille anonymiserte individdata fra SSB gjennom NSD. Samarbeidet mellom NSD og SSB har eksistert i mer enn 20 år, og NSD har blant annet bygget opp databaser basert på statistikk fra SSB.

Første statistiksamling om Svalbard

SSB publiserte boken *Svalbardstatistikk for første gang i 1999*. Den gir informasjon om alt fra barnehager og befolkning, via fjorder og forurensning, til røyer og rein.

Statistikkloven er en av mange lover som ikke gjelder på Svalbard, dermed har ikke SSB laget slik statistikk tidligere. Svalbardstatistikk 1999 ble laget på oppdrag av Svalbard Samfunnsdrift AS, et heleid statsaksjeselskap under Nærings- og energidepartementet. I tillegg til data fra SSB, bidro omkring 25 eksterne institusjoner med data-materiale.

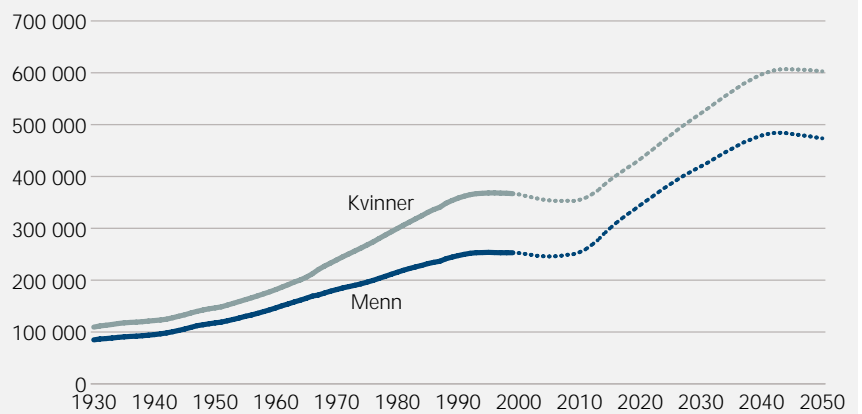
- De siste 10-15 årene har det vært store endringer på Svalbard. Det har blitt flere turister, mer aktivitet i det internasjonale forskningsmiljøet og flere private foretak. Denne utviklingen har det blitt behov for å dokumentere, både i forhold til vanlig administrative behov, men også i forhold til de strenge kravene om miljøforvaltning og de spesielle styringsformene som eksisterer på Svalbard, sier konsulent Frants Gundersen ved Seksjon for levekårsstatistikk, som utarbeidet statistikken.

Eldres levekår

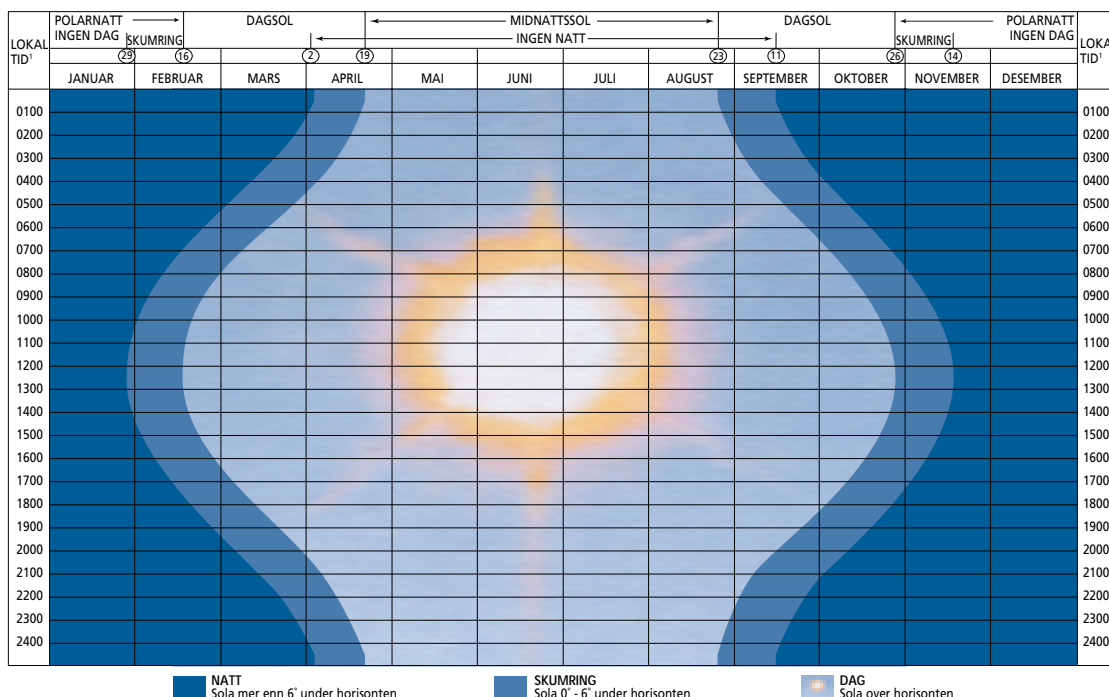
Hvordan har de eldre det i Norge i dag, hvordan har situasjonen for eldre utviklet seg og hvordan vil det bli i årene fremover? Dette er temaet for boka *Eldre i Norge* som SSB utga i 1999 i anledning FNs internasjonale år for eldre. Det er første gang SSB utgir en samlet oversikt over eldres levekår. Publikasjonen *Eldre i Norge* ble utgitt i serien *Statistiske analyser*, og inneholder blant annet et kapittel om yrkesdeltakelse og trygdebruk. Arbeidet med publikasjonen ble delvis finansiert av Sosial- og helsedepartementet. SSBs befolkningsstatistikk, pleie- og omsorgsstatistikk, inntekts- og formuesundersøkelser, arbeidskraftsundersøkelser, helseundersøkelser, tidsnyttingsundersøkelser, levekårsundersøkelser og forbruksundersøkelser ble brukt som datakilder.



Antall personer 67 år og eldre etter kjønn per 1. januar. Registrert 1999, fremskrevet 2000-2050



Soldiagram for Longyearbyen



¹ Ikke justert for sommertid. Kilde: Svalbard Næringsutvikling AS.

Avdeling for næringsstatistikk

Fagdirektør: Nils Håvard Lund

Avdelingen har 238 ansatte, 162 kvinner og 76 menn, og utførte til sammen 206 årsverk i 1999.

Regnskapet for 1999 viser 57,3 millioner kroner i bevilgning over statsbudsjettet og 7,4 millioner i oppdragsinntekter.

Seksjon for bedriftsregister

Jan O. Furseth
26 årsverk/Kongsvinger

Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk

Per Ove Smogeli
31,3 årsverk/Kongsvinger

Seksjon for primærnæringsstatistikk

Ole O. Moss
25 årsverk/Kongsvinger

Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk

Jan Monsrud
27 årsverk/Kongsvinger

Seksjon for dataregistrering

Knut Kvisla
47,3 årsverk/Kongsvinger

Seksjon for bygg- og tjenestestatistikk

Peder Næs
32 årsverk/Kongsvinger

Kontor for administrasjon

Eva F. Otterdahl Møller
4,5 årsverk/Kongsvinger

Kontor for IT

Matz Ivan Faldmo
12 årsverk/Kongsvinger

Avdelingen utarbeider statistikk og analyser bl.a. om:

- Aksjer
- Alkohol
- Arbeidskonflikter
- Arveavgift
- Biler vraket mot pant
- Bruttofrakter og driftsutgifter for skip i utenriksfart
- Byggearealstatistikk
- Byggekostnadsindeks, anlegg
- Byggekostnadsindeks, boliger
- Byggekostnadsindeks, rørleggerarbeid i kontor- og forretningsbygg
- Bygningsmasse
- Camping
- Detaljomsetningsindeksen
- Eiendomsomsetning
- Elgjakt
- Elvefiske etter laks og sjøaure
- Fergetransport mellom Norge og utlandet
- Ferieundersøkelsen
- Fiskeoppdrett
- Forskning og utviklingsarbeid
- Godsbiler
- Godstransport med lastebil over grensen
- Havnestatistikk
- Hjortejakt
- Hjortevilt. Registrert avgang utenom ordinær jakt
- Hotell- og restaurantvirksomhet
- Hotellstatistikk
- Hurtigruta Bergen-Kirkenes
- Husdyrhold
- Hytteformidlere
- Hyttegrender
- Innenlandsk rutefart
- Innenlandske transportytelser
- Inntekt aksjeselskaper
- Inntekt folketrygdpensjonister
- Inntekt innvandrere
- Inntekt oljeselskaper
- Inntekt personlig næringsdrivende
- Inntekts- og formuesfordeling for kvinner og menn
- Inntekts- og formuesundersøkelsen for husholdninger
- Interesseorganisasjoner
- Investeringsiltak i jordbruket
- Jegerregister
- Jordbruksareal og husdyr
- Jordbruksavlinger
- Kloakk- og renovasjonsvirksomhet
- Kontrollerte slakt
- Korn og oljevekster

- Kostnadsindeks for lastebiltransport
- Kvadratmeterpriser for eneboliger
- Landbruksvikarordningen
- Landtransport
- Lastebilundersøkelsen
- Lønn
- Norges fiskerier
- Norskregistrerte skip innenriksfart
- Norskregistrerte skips anløp av utenlandske havner
- Omsetning bygge- og anleggsvirksomhet
- Omsetning restaurantvirksomhet
- Omsetning serveringsvirksomhet
- Omsetning varehandel
- Omsetningsindeks for eienomsdrift, forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet
- Ordrer bygge- og anleggsvirksomhet
- Pensjonsordninger utenfor folketrygden
- Personlig tjenesteyting
- Prisindeks for engroshandel
- Prisindeks, bruktbolig
- Prisindeks, nye eneboliger
- Prisstatisikk for nye flerbolighus
- Produksjonsindeks, bygg og anlegg
- Registrert avgang av store rovdyr og ørn
- Regnskap ikke-finansielle aksjeselskaper
- Reisebyråer
- Rutebiler
- Selvangivelsesstatistikk
- Sjøfiske etter laks og sjøaure
- Sjøulykker
- Skatt
- Skatt for kraftverk
- Skatt for rederier
- Skogavvirkning
- Skogkultur
- Skogsveier for motorkjøretøyer
- Småviltjakt
- Timefortjeneste i industri og privat bygge- og anleggsvirksomhet
- Utvalgstilling for landbruket
- Veitrafikkulykker med personskade
- Veitrafikkulykker med vogntog
- Villreinjakt
- Volumindeks for engroshandel

Problemer med byggearealstatistikken

SSB måtte stoppe publiseringen av den månedlige og kvartalsvise byggearealstatistikken i begynnelsen av 1999.

Grunnen er at kommunenes innrapportering av byggevirksomheten har blitt betydelig forsinket.

Det var etter publisering av februartallene i 1999 at SSB bestemte seg for å stoppe publiseringen av statistikken fordi det var for store etterslep i tallene. Alle kommuner har plikt til å rapportere igangsatte bygg til GAB-registeret (registeret over grunneiendom, adresse og bygning). Det er dette registeret som brukes for produksjon av byggearealstatistikken.

I 1999 var imidlertid forsinkelsen for rapportering av boliger i snitt på 4,5 måneder og for andre bygg enn boliger 4,8 måneder. Etterslepet har også følger for SSBs kvartalsvise produksjonsindeks for bygg og anlegg. Delindeksen for nybygg kan ikke lenger baseres på data fra GAB-registeret, men på informasjon om sysselsetting i utvalgte bedrifter slik som for delindeksene for rehabilitering og anlegg.

Rapporteringsplikten til GAB-registeret er lovfestet, men det finnes ingen sanksjonsmuligheter overfor kommunene. Statens kartverk (SK) har det faglige ansvaret for

registeret. I 1999 sendte SK ut et purrebrev til alle kommuner, og ba om skriftlig rede-gjørelse fra de 200 kommunene som hadde størst forsinkelser i 1998. Dette har så langt ikke forbedret innrapporteringen. SSB på sin side har analysert datakvaliteten i registeret, og har gitt løpende tilbakemelding til SK. I februar 2000 satte SSB og SK i gang prosjektet «Reetablering av byggearealstatistikken». Målet er å få i gang igjen byggearealstatistikken i løpet av 2000.

- Dersom rapporteringen av byggevirksomheten til GAB-registeret ikke bedrer seg, har ikke SSB noe annet valg enn å innhente informasjonen selv direkte fra kommunene. Dette vil vi helst unngå fordi det vil medføre dobbelrapportering for kommunene og økt ressursbruk både i kommunene og i SSB, sier Peder Næs, seksjonssjef ved Seksjon for bygg- og tjenestestatistikk.

Viktig konjunkturindikator

Byggearealstatistikken inneholder svært viktig informasjon for offentlige planleggere, politiske beslutningstakere og byggebransjen. I tillegg fungerer statistikken som en konjunkturindikator, et mål på hvordan det står til med norsk økonomi. Mangel på en fullstendig oversikt over igangsatte bygg, deres størrelse, type og geografiske plassering, har derfor medført hodepine for en rekke brukere.



Jordbrukstelling 1999 – færre og enklere skjema

De foreløpige resultatene fra Jordbrukstelling 1999 forelå allerede i februar 2000. Økt bruk av administrative datakilder og utvalgsmetodikk gjorde dette mulig. Tellingen i 1999 var dessuten den første som ble gjennomført uten intervjuere, noe som medførte at skjemaet fikk en enklere utforming.

Jordbrukstelling 1999 skiller seg ut fra de fullstendige *landbrukstellingene* i 1979 og 1989. Disse omfattet i tillegg til driftsenheter med jordbruksareal i drift også rene skog- og jordeiendommer uten eget jordbruksareal i drift. Til sammen var det 203 323 oppgavegivere i 1979 og 190 860 i 1989. Jordbrukstelling 1999 omfatter derimot bare driftsenheter med minst fem dekar jordbruksareal i drift, og antall enheter ble registrert til vel

70 000. I tillegg er det en del husdyrbrukere og gartneri- og hagebruksprodusenter som er oppgavepliktige uten å ha fem dekar jordbruksareal i drift.

Detaljerte opplysninger om bruken av jordbruksarealet og antall husdyr ble hentet fra søknader om produksjonstilskudd. Derfor var tellingsdatoen eller registreringstidspunktet denne gangen sammenfallende med Søknad om produksjonstilskudd i jordbruket per 31. juli 1999.

Økt satsing på IKT-statistikk

I 1999 satte SSB i gang en ny undersøkelse om informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i næringslivet, og opprettet et eget rådgivende utvalg for IKT-statistikk.

SSBs undersøkelse om IKT i næringslivet omfatter 5 000 private foretak. Hensikten med undersøkelsen er å få en oversikt over bruken av Internett og elektronisk handel i nærings-

Fakta om jordbrukstillingen

Første jordbrukstelling: 1907. Deretter i 1918 og hvert tiende år fra 1929 til 1999.

Formål: Få oversikt over ressurs- og produksjonsgrunnlag, driftsmessige, miljømessige og økonomiske forhold innenfor jordbruksnæringen helt ned på kommunenivå. Norge er også forpliktet av internasjonale avtaler til å levere statistikk av en viss kvalitet og karakter. Resultatene fra tellingene er viktig som grunnlag for planlegging, utredning, beslutningsstøtte for offentlige myndigheter, landbruksforvaltning, forskning og for næringsens egne organisasjoner.

Kartlegger: Via skjema kartlegges generelle spørsmål om eiendomsforhold, areal, arrondering, grøfthing og nydyrking, driftsbygninger, maskiner og redskap, arbeidsinnsats og tilleggsnæringer. Fra administrative data kartlegges husdyr, bruk av jordbruksareal, økonomiske forhold og utdanning.

Resultater: Foreløpige resultater, basert på hovedsakelig administrative data, ble frigitt i februar 2000.

IKT-utvalget

Eksterne representanter fra:

- Nærings- og handelsdepartementet
- Samferdselsdepartementet
- Statens nærings- og distriktsutviklingsfond
- Post- og Teletilsynet
- Norges forskningsråd
- Næringslivets Hovedorganisasjon
- TBL – IT-nærings Forening
- IKT-Norge
- Telenor

leggsvirksomhet, olje- og gassutvinning og bergverksdrift og samferdsel. Det er en målsetting å supplere med varehandel og eieomsdrift, forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet i løpet av 2000.

Kvartalsindeksen er frigitt som foreløpige tall for hele perioden den dekker, men i løpet av tidlig vår 2000 vil den endelige indeksen foreligge.

Kvartalsindeksen skal publiseres om lag tre måneder etter kvartalets utløp. Etter at NHO la ned sin kvartalsstatistikk for arbeidere i LO-NHO-området er SSBs kvartalsindeks eneste offisielle korttidsstatistikk for lønn. Det er et stort behov for en slik indeks til bruk i konjunkturovervåkingen. Et annet bruksområde vil være i næringslivet med tanke på justering av kontrakter hyppigere enn hvert år. I tillegg er indeksen en viktig komponent i byggekostnadsindeksen og lastebilcostnadsindeksen.

Den årlige statistikken skal vise lønnsnivåer og strukturer i den enkelte næring, mens kvartalsindeksen skal gi endringstall mellom de enkelte kvartaler. Generelt gjelder det for både kvartalsindeksen og den årlige statistikken at de skal være enhetlige og heldekkende. Videre er de nye statistikkene i motsetning til tidligere helt uavhengige av bedrifters tilknytning til arbeidsgiverorganisasjoner og forhandlingsområder. De nye lønnsundersøkelsene gir bedre muligheter til sammenligning av lønnsnivå og utvikling mellom forskjellige næringer og yrkesgrupper. Bruken av nasjonale og internasjonale standarder gjør lønnsstatistikken mer tilgjengelig, og den lar seg lettere sammenligne med annen statistikk nasjonalt og internasjonalt.

livet. Oppdragsgiver er Nærings- og handelsdepartementet. Tilsvarende undersøkelser gjøres også i Danmark og Finland, og i løpet av 2000 vil det bli utarbeidet en felles nordisk rapport.

SSB opprettet også et rådgivende utvalg for IKT-statistikk, med representanter fra SSB og viktige brukergrupper. Utvalget skal blant annet kartlegge brukergruppens behov for statistikk innenfor ulike statistikkområder, og gi råd om utforming og innhold av undersøkelser. Avgrensningen av hva som er IKT-statistikk baserer seg på OECDs anbefaling fra 1998.

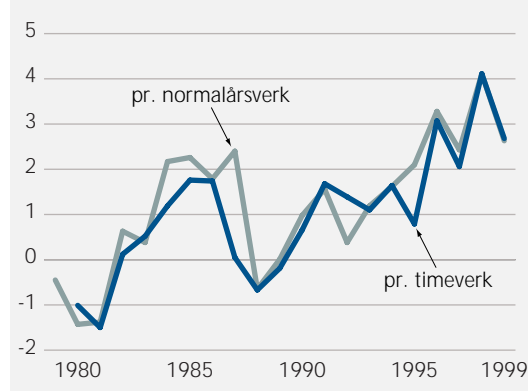
SSB har statistikk om IKT spredt innenfor en rekke statistikkområder. Ressursbruken på statistikkområdet har blitt trappet betydelig opp i 1999, og i 2000 vil eksisterende statistikk bli brukt til økt synliggjøring og sammenstilling av IKT-statistikk innenfor ulike områder.

Milepæl for lønnsstatistikken

SSB etablerte en ny kvartalsvis lønnsindeks i 1999. Dette representerer en milepæl for lønnsstatistikken i Norge. Lønnsindeksen er nå den eneste offisielle korttidsstatistikken for lønn.

Parallelt med etableringen av den årlige lønnsstatistikken som kom i 1998, har SSB arbeidet med etableringen av en kvartalsvis lønnsstatistikk. Denne statistikken ble frigitt første gang 2. juli 1999 for perioden 3. kvartal 1997 til 1. kvartal 1999 som en kvartalsindeks. Kvartalsindeksen omfatter for øyeblikket næringene industri, bygge- og an-

Reallønnsvekst, 1979-1999. Prosent



Forskningsavdelingen

Forskningsdirektør: Ådne Cappelen

Avdelingen har 88 ansatte, 36 kvinner og 52 menn, og utførte 78 årsverk i 1999.

Regnskapet for Forskningsavdelingen for 1999 viser 22,7 millioner kroner i bevilgning over statsbudsjettet og 14,4 millioner i oppdragsinntekter.

Fagdirektørens stab: 6 årsverk

Seksjon for offentlig økonomi og personmodeller

Nils Martin Stølen
18,5 årsverk/Oslo

Seksjon for ressurs- og miljøøkonomi

Torstein Arne Bye
21 årsverk/Oslo

Seksjon for makroøkonomi

Knut Moum
25 årsverk/Oslo

Seksjon for mikroøkonometri

Jørgen Aasness
6,5 årsverk/Oslo

Avdeling for personstatistikk:

Seksjon for demografi og levekårsforskning

Lars Østby
15,1 årsverk/Oslo

Denne seksjonen tas med her fordi det også her drives forskningsvirksomhet. SSB driver også statistisk metodeforskning, som er organisatorisk plassert i Avdeling for samordning og utvikling.

Forskningsenhetene arbeider blant annet med:

- Arbeidsmarkedsøkonometri
- Arbeidstilbud
- Bedriftsatferd og produktivitet
- Bedriftsbeskatning
- Befolkningsframskrivninger, nasjonalt og regionalt
- Bolig- og levekårsanalyser
- Bærekraftig forvaltning av nasjonalformuen
- Det utvidede inntektsbegrepet
- Drivhuseffekten
- Effektive satser for næringsstøtte
- Europeisk energi og miljø
- Evaluering av kontantstøtten
- Fleksibel energibruk
- Flytting og dødelighetsutvikling
- Fornybare energikilder/ virkning av klimaavtale
- Framskrivning arbeidskraft
- Framskrivning av avfallsmengder
- Frivillige miljøavtaler i praksis
- Fruktbarhet og overlappende generasjonsmodeller
- Fruktbarhetsanalyser
- Helhetlige levekårsanalyser
- Historisk statistikk for industri
- Holdning til innvandrere og innvandringspolitikk
- Indirekte skatter
- Inflasjonsmål eller fastkurspolitikk
- Innvandring og innvandrernes levekår
- Investeringsatferd
- Jordbruksskatter i u-land
- Kommunal fordelingsanalyse
- Kommunale effektivitetsanalyser
- Konjunkturrapporter
- Konsumentatferd
- Kontantstøtten
- Kostnadseffektivitet ved endogen teknisk utvikling
- Krafthandel og transmisjonskapasitet
- Kronisk fattigdom
- Landbruksbefolkningens levekår
- Lønnsstruktur og sysselsetting
- Markedsmakt i kraftmarkedet
- Materielt konsum og fritid
- Omsettelige kvoter kontra avgifter i klimapolitikken
- Petroleumsmarkedet og utslipp av klimagasser

- Prisdannelse
- Prisindekser
- Putty-clay-modeller
- Regional arbeidsmarkeds-mobilitet
- Regionale konjunkturoversikter
- Regionale lønnsforskjeller
- Retningsbestemte substitusjonselastisiteter
- Samboerstatistikk og -analyser
- Samlivsutvikling
- Sammenlikning av fruktbarhetsintensjoner og -atferd
- Skatteberegninger for Storting og Finansdepartementet
- Skatter og stønader
- Sluttbehandling av avfall
- Sosial kapital og miljø
- Statistikk mot år 2000
- Statistikkens historie
- Tidligpensjonering
- Tidsbruk
- Trygdeanalyser
- Utdanning og vekst
- Utforming av internasjonale miljøavtaler
- Utslippskonsekvenser av handelsliberalisering
- Vekst og miljø
- Velferd og fordeling
- Økonometrisk analyse av eksport og import

Bomskudd eller treff?

SSB utarbeider hvert år prognoser for den økonomiske utviklingen et par år frem i tid. Hvor godt traff prognosene for 1999?

Vi skal her nøye oss med å se på to viktige størrelser i norsk økonomi: Inflasjonen målt ved veksten i konsumprisindeksen og aktivitetsnivået målt ved hjelp av bruttonasjonalprodukt (BNP) for Fastlands-Norge.

Inflasjonen i 1999 ble 2,3 prosent. Da SSB presenterte prognosen for inflasjon i begynnelsen av januar 1998 var anslaget en vekst på 2,6 prosent i 1999. Gjennom hele 1998 trodde vi gjennomgående at inflasjonen kunne bli enda høyere. En viktig grunn til dette var usikkerheten knyttet til virkningene av svekkelsen av kursen på norske kroner gjennom 1998 samt renteøkningen på etter sommeren. Men utover i 1999 sank prognosen - særlig etter hvert som informasjonen om konsumprisindeksen for de første månedene i dette året ble kjent og kronekursen normaliserte seg. Fra sensommeren 1999 og utover lå prognosen på 2,3 prosent, noe som altså ble svaret.

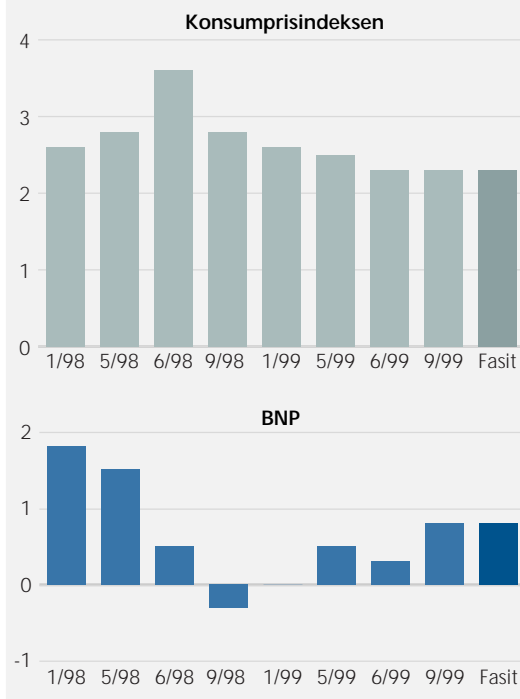
For produksjonen, målt ved BNP for Fastlands-Norge, ble veksten 0,8 prosent i 1999. SSBs første prognose fra januar 1998 lød på 1,8 prosent for 1999. Det innebar at vi allerede da trodde veksten skulle bli langt lavere enn i 1998, da veksten var 3,3 prosent. Ganske tidlig i 1998 ble det imidlertid klart at veksten i 1999 ville bli enda lavere enn 1,8 prosent. Igjen spilte renteutviklingen en viktig rolle, og prognosene sank til nær nullvekst i løpet av sommeren 1998. I begynnelsen av 1999 trodde vi veksten skulle bli 0,5 prosent. En grunn til at anslaget for BNP for Fastlands-Norge økte igjen høsten 1999, var

at noen viktige forutsetninger ble endret. Veksten i offentlig konsum ble høyere enn tidligere antatt og fallet i oljeinvesteringene mindre. Dessuten viste det seg at de internasjonale konjunktorene bedret seg mer gjennom 1999 enn vi trodde.

SSBs prognoser for 1999 var altså ganske vellykkede, både for inflasjon og BNP for Fastlands-Norge. Særlig er vi fornøyd med at vi på et tidlig tidspunkt klarte å anslå et kommende vendepunkt i økonomien med overgang fra høy til lav økonomisk vekst. Når sentrale økonomiske størrelser vokser mer jevnt og trutt er verden enklere for prognosemakere. Det å forutsi markerte brudd i utviklingen er langt vanskeligere.

SSBs framskrivninger for 1999

Økonomiske analyser 1/98 - 9/99



Mange kommuner vil få befolkningsnedgang

Høsten 1999 kom SSB med nye befolkningsframskrivninger, dette for 13. gang siden 1969.

Framskrivningene inneholder denne gangen flere alternativer enn tidligere: På landsbasis ble det presentert elleve alternative framskrivninger frem til 2050, mens kommunetallene er framskrevet i seks alternativer frem til 2020. Resultatene viser at folketallet i Norge vil fortsette å stige svakt de neste 25 årene. Viktigere enn landstallene er kanskje de regionale tallene på fylkes- og kommunenivå, som utgjør et viktig grunnlag for lokal planlegging når det gjelder tilbudet av offentlige tjenester innenfor helsevesen, utdanning og sosial omsorg. Kunnskap om befolknings størrelse og sammensetning er også viktig når det gjelder utviklingen på bolig markedet, arbeidsmarkedet og næringsutvikling. Til tross for fortsatt vekst på landsbasis, forventes mellom 30 og 50 prosent av kommunene, avhengig av hvilket alternativ som brukes, å få en nedgang i folketallet de neste ti årene.

SSBs konjunkturoversikter

SSBs konjunkturoversikter består av to deler: En analyse av den økonomiske utvikling i hovedsak basert på SSBs statistikker, stilt sammen i de kvartalsvise nasjonalregnskaper (KNR). Dermed en prognose for utviklingen et par år frem i tid basert på SSBs makroøkonomiske modeller.

SSB har drevet med konjunkturanalyser i mange tiår, prognoser har vi derimot bare holdt på med siden siste del av 1980-tallet. Hvor god kvaliteten er på disse prognosene kan en få et inntrykk av ved å studere en tabell som presenteres i Økonomisk utsyn hvert år.

«Vi må være kontroversielle»

– Noen ganger er det nødvendig å bruke litt provoserende forutsetninger som folk oppfatter som kontroversielle, sier Ådne Cappelen.

SSBs forskningsdirektør er opptatt av at forskningsvirksomheten skal få frem fakta, sammenhengene og spørsmålene. Men de endelige valgene overlater han til politikerne.



– Etterpåklokskap er en dyd. En må først bli klok på fortiden før en kan uttale seg om fremtiden, sier forskningsdirektør Ådne Cappelen.

I 1999 ble Cappelen direktør for SSBs forskningsavdeling, etter å ha gått gradene fra konsulent til forsker og forsknings sjef. I tillegg har han også tilsynsansvar for all forsknings- og analysevirksomhet som foregår flere steder i SSB.

I årenes løp har han vært opphav til en rekke medieoppslag, med sitt engasjement og sin vilje til å mene noe ut ifra faglige forutsetninger. I 1999 laget han stor ståhei ved å uttale til en avis at Norge kunne øke innvandringen for å sikre et godt omsorgs- og velferdstilbud i fremtiden, alternativt sende gamle og syke ut av landet.

Selv om noen mener han av og til går utover sitt mandat som representant for en faglig uavhengig organisasjon, understreker han at det ikke hører til SSBs oppgave å gi råd om politikk. SSB bør imidlertid bidra med relevant informasjon når politikerne skal veie ulike hensyn opp mot hverandre. Han medgir at SSBs forskningsarbeid kan ha direkte relevans for den partipolitiske debatten.

– Partiene mener som regel at deres politiske forslag er så lure at *alle* kan få det bedre. Deres oppfatning av verden kan tilsa at de har rett. Ifølge vår forskning kan det imidlertid vise seg at noen får det verre. På den måten er ikke forskningen politisk - men politisk relevant, sier Cappelen.

Han sier det hender at folk flest opererer med en annen type verdifortegn enn de SSB bruker i sine økonomiske beregninger:

– Ta for eksempel prostitusjon. Få oppfatter dette som særlig verdiskapende ut ifra mellommenneskelig eller religiøs tankegang. Men prostitusjon ville faktisk gitt verdiøkning i BNP hvis vi hadde kunnet tallfeste den. Prostitusjon inngår i den svarte økonomien og er vanskelig å måle. Dette er årsaken til at prostitusjon ikke medregnes i BNP. Grunnen er ikke SSBs moraloppfatning. Dersom vi hadde hatt offentlige bordeller i Norge hadde de blitt med i vårt Bedrifts- og foretaksregister, og i BNP-beregningene.

– Hva kan SSBs forskningsvirksomhet bli bedre på?

– Det er særlig to områder hvor vi ønsker oss bedre dekning: Det ene er det å forstå økonomiske vekstprosesser, spesielt hvilken betydning den menneskelige kapital har for økonomisk vekst. Norge har den lengst utdannede arbeidsstyrken i verden, men får vi god nok avkastning av utdanningskapitalen? Er de offentlige utdanningssubsidiene for store i forhold til samfunnsnyttene? Det er viktig å stille slike spørsmål. Det andre

Forskningsdirektøren

Alder:
50 år


Ansatt:
1976 i SSBs forskningsavdeling

Fagfelt:
Makroøkonomiske modeller

Forskningsopphold:
University of Cambridge
1981-1982

Verv:
Programstyrer i Norges forskningsråd

Internasjonal erfaring:
Blant annet økonomisk modellarbeid i Kina, Saudi-Arabia og Mosambik

A photograph of a man with light-colored hair and a mustache, wearing a dark sweater with light-colored horizontal stripes. He is shown in profile, looking towards the right. The background is a soft, out-of-focus light blue.

området er analyser av inntektsfordelingen i Norge. Hva er for eksempel årsaken til at noen befolkningsgrupper har lav inntekt over veldig lang tid? Hvordan defineres fattigdom? Gjennom håndtering av data fra blant andre skattestatistikken vil vi kunne måle inntekt på ulike måter, og få bedre grunnlag til å analysere de økonomiske følgene av inntektsfordelingen.

Cappelen mener mye er og blir gjort innenfor SSBs statistikkproduserende avdelinger, men alle områder er ikke tilstrekkelig dekket. En vridning i retning av de to områdene krever nært samarbeid på tvers av avdelingene. Og da kreves kartlegging av sammenhenger.

– Vi redegjør for sammenhenger. Dette er ikke verdifritt, men det er viktig å gjøre verdivalgene eksplisitt, sier han.

– SSB er ett av få statistikkbyråer i verden som har egen forsknings- og analysevirksomhet. Klarer Forskningsavdelingen å være kritisk nok til SSBs datakvalitet?

– Ja, jeg mener det. En av Forskningsavdelingens viktigste oppgaver er å bruke byråets data til å utvikle fruktbare analyseredskaper, og hensikten er blant annet å forbedre datakvaliteten.

Drøftelser om kvaliteten går begge veier mellom Forskningsavdelingen og de dataproduserende enhetene i SSB. Av og til får vi beskjed om at vi må være varsomme fordi våre studier bygger på svært usikre data. Andre ganger kan vår bruk av data avdekke feil og mangler i statistikken som ikke så lett oppdages uten omfattende kontroll, sier forskningsdirektøren.

Tverrgående aktiviteter foregår i hele SSB. Vi har to avdelinger som bare har slike oppgaver: Administrasjonsavdelingen innenfor personal- og økonomiområdet og Avdeling for samordning og utvikling med mer statistikkfaglige tverrgående oppgaver. I tillegg har vi Seksjon for internasjonal statistisk rådgivning, som er utenfor avdelingsstrukturen, samt staben hos administrerende direktør.

Regnskapet for 1999 for disse enhetene viser sammenlagt 129,3 millioner kroner i bevilgning over statsbudsjettet og 22,2 millioner i oppdragsinntekter. Til sammen har enhetene 225 ansatte.

De tre statistikkavdelingene og Forskningsavdelingen utfører også tverrfaglige aktiviteter. Det største brukerfinansierte oppdraget i 1999, KOSTRA (se side 38), er for eksempel ledet fra Avdeling for økonomisk statistikk.

Administrasjonsavdelingen

Administrasjonsdirektør: *Kari Metliaas*
(til 31.1.2000) Stab: 6 årsverk

Avdelingen har 76 ansatte, 48 kvinner og 28 menn, og utførte tilsammen 70,7 årsverk i 1999.

Seksjon for budsjett og regnskap

Pål Mathisen
10,5 årsverk/Oslo

Seksjon for personaladministrasjon

Seksjonsleder: Ubesatt ved utgangen av 1999
9 årsverk/Oslo/Kongsvinger

Kontor for fellestjenester, Oslo

Geten Engelstad
24 årsverk/Oslo

Kontor for fellestjenester, Kongsvinger

Karin Wang
21,2 årsverk/Kongsvinger

Administrerende direktørs stab:

5 årsverk/Oslo og Kongsvinger.

Avdeling for samordning og utvikling

Fagdirektør: *Hans Viggo Sæbø*
Stab: 2,7 årsverk

Avdelingen har 118 ansatte, 60 kvinner og 58 menn og utførte tilsammen 100 årsverk i 1999.

Seksjon for IT

Rune Gløersen
41 årsverk/Oslo/Kongsvinger

Seksjon for statistiske metoder og standarder

Leiv Solheim
13 årsverk/Oslo

Seksjon for informasjon og publisering

Anne Skranefjell
43,3 årsverk/Oslo/Kongsvinger

Seksjon uten avdelingstilknytning:

Seksjon for internasjonal statistisk rådgivning

Bjørn K. Wold
4,8 årsverk/Oslo

Teknologiskiftet gikk som planlagt

I 1999 avsluttet SSB flyttingen av statistikkproduksjonen til ny teknologisk plattform, og overgangen til 2000 gikk problemfritt.

SSBs hovedstrategi for å takle overgangen til 2000 var å flytte alle resterende statistikk-systemer fra IBM stormaskin over på servere i nettverk. Alle prosjekter ble i hovedsak gjennomført som planlagt, og SSBs stormaskin ble stoppet for godt 30. desember 1999 etter 40 års drift.

I løpet av 1999 ble blant annet statistikkene over utenrikshandel, arbeidsmarked, befolkning, inntekt og lønn og konsumprisindeksen lagt om og satt i produksjon på ny plattform. I tillegg ble bedrifts- og foretaksregisteret lagt om til en ny og mer funksjonell databaseløsning. Det ble også utviklet løsninger for intervjuvirksomheten og mer administrative funksjoner.

I forbindelse med teknologiskiftet og 2000-tilpasningene ble det også satt fokus på beredskap og sikkerhet i løsningene og konsekvensene ved eventuelle avbrudd. Det nye året startet med ajourført oversikt over alle IT-løsninger og et plassert ansvar for alle IT-systemer og -infrastruktur.

Leder for Seksjon for IT, Rune Gløersen, understreker at man ikke kan sette et endelig punktum for de teknologiske omleggingene:

– Teknologiskiftet var opprinnelig motivert ut fra et ønske om mer brukervennlige løsninger og ønske om en rimeligere teknologisk plattform. Men utviklingen innenfor IT-området har ført med seg nye muligheter og problemstillinger. Når teknologiskiftet startet var det for eksempel ingen som fullt ut så potensialet i Internett. Behovet for en effektiv elektronisk kommunikasjon med oppgavegivere og databrukere er eksempel på en utfordring som har kommet til i løpet av teknologiskiftet, og dette vil prege IT-arbeidet de første årene inn i det nye årtusenet.

Gløersen mener SSB, som mange andre teknologibaserte virksomheter, vil befinne seg i et evig teknologiskifte fordi erfaring viser at det tar mange år å flytte alle deler av SSBs produksjon mellom ulike plattformer.



Leder av seksjon for IT understreker at man ikke kan sette et endelig punktum for de teknologiske omleggingene.

– Utfordringen fremover blir å videreutvikle løsninger for SSBs produkter og baser i tråd med nye tekniske muligheter. Vi vil også styrke samarbeidet med andre statistikkbyråer om generelle løsninger for statistikkproduksjon og formidling, hvor vi i stor grad kan utveksle programvare direkte, uten å måtte foreta spesielle tilpasninger på grunn av forskjell i underliggende teknologi, sier Gløersen.

Nytt prosjekt innenfor internasjonal rådgivning

Hvordan kan forholdene innenfor den sosiale sektor i utviklingslandene bli bedre? I august 1999 startet SSBs Seksjon for internasjonal statistisk rådgivning et nytt prosjekt hvor målet er å belyse dette spørsmålet.

Prosjektet inngår i Sosial sektor-initiativ (SOSIT) og utføres på oppdrag av NORAD. Sosial sektor omfatter helse, utdanning, sanitære forhold og sosiale tjenester – spesielt for fattige og andre utsatte grupper. I norsk bistandspolitik er sosial sektor et prioritert satsingsområde.

I første fase av prosjektet skal det utvikles et statistikk- og informasjonssystem, basert på tilgjengelig datamateriale. Prosjektet vil følge offentlige og private midler til sosial sektor i bistandslandene, og blant annet se på hvilke tjenester som produseres, hvem som bruker dem, hvordan nasjonale og lokale faktorer virker inn, og hva dette betyr for økonomisk vekst og livskvalitet.

- For å se om bistand virker, må man vite hvordan ressursene fordeles og hvem i befolkningen som faktisk får tilbud om de ulike tjenester, sier leder av den internasjonale statistiske rådgivningsseksjonen, Bjørn K. Wold. Informasjonssystemet skal brukes av NORAD og deres samarbeidsland. Indikatorene vil også kunne belyse om FNs utviklingsmål nås som planlagt innen 2015. Disse målene omfatter blant annet redusert barnedødelighet, mødredødelighet, fattigdomsgap, forurensning og HIV-spredning blant gravide kvinner.

Arbeidet med standarder, indikatorer og statistikk strekker seg utover våren 2000, og skjer i nært samarbeid med internasjonale organisasjoner, og ikke minst de nasjonale statistikkkontorene i NORADs samarbeidsland. I annen halvdel av 2000 blir så informasjonssystemet utprøvd i to land, som velges ut av NORAD.

Internasjonalt samarbeid

I 1999 deltok SSB i 361 internasjonale møter. Av disse var 131 i Eurostat. I alt 438 SSB-ansatte deltok på internasjonale møter, av disse deltok 150 i møter i Eurostat. Det samlede nivået er høyere enn året før både for antall møter og deltakere.

SSB er gjennom statistikkloven pålagt å ha det norske hovedansvaret for internasjonalt statistisk samarbeid. Samarbeidet skjer gjennom flere internasjonale organer som EU/EUROSTAT, OECD, FN, IMF, UNESCO og ILO. Det er også et nært og viktig samarbeid på

Områder som i 1999 har blitt EØS-tilpasset

- Strukturstatistikk for næringslivet
- Korttidsstatistikk for næringslivet
- Arbeidskraftkostnader
- Arbeidskraftundersøkelser
- Harmonisert konsumprisindeks
- Reiseliv
- Sjøtransport
- Godstransport på vei

nordisk nivå. Statistiksamarbeidet mellom EU og EFTA er koordinert gjennom et EFTA-kontor i EUROSTAT. FN i samarbeid med de andre sentrale aktørene, særlig OECD, EU og IMF, styrer utviklingen av statistiske standarder og systemer og koordinerer statistikkrapporteringen fra de ulike land. Gjennom formannskapet i Conference of European Statisticians (CES) under FNs økonomiske kommisjon, deltar Norge aktivt i dette arbeidet. EØS-samarbeidet er imidlertid det klart mest omfattende.

- EØS/EU-samarbeidet har stor betydning for utviklingen av norsk statistikk. EØS-tilpasningene innebærer blant annet nye og utvidete datainnsamlinger, bruk av nye metoder og endringer i enkelte definisjoner og klassifikasjoner. En viktig side ved kvaliteten av statistikken er at den kan sammenlignes med tall fra andre land. EØS-tilpasningen gir opplagt bedre internasjonal sammenlignbarhet i det minste innenfor Europa, sier rådgiver Jan Byfuglien som har ansvar for SSBs EØS/EU-koordinering.

Også på forskningsområdet har det i de siste årene vært et styrket samarbeid med forskningsmiljøer både i Europa og USA. Samarbeidet skjer både gjennom konkret prosjektsamarbeid, gjennom studiebesøk og ved konferansedeltakelse.

Ny databasetjeneste

I samarbeid med EUs statistiske kontor, Eurostat, har SSB opprettet den nye tjenesten Eurostat Datashop. Formålet er å gi brukere i Norge tilgang til den omfattende EU-

statistikken som finnes i EUs statistikkdatabaser. Den nye tjenesten er integrert i SSBs bibliotek og informasjonssenter, og inngår i et nettverk av Eurostat-formidlere som nå finnes i de fleste EU-land og i USA. Database-ene inneholder mer enn 100 millioner makroøkonomiske data innenfor ni hovedemner.

Longva med nytt lederverv

Administrerende direktør Svein Longva ble i juni 1999 valgt som ny leder av Conference of European Statisticians (CES) for de neste to årene. CES hører inn under Economic Commission for Europe (ECE), og omfatter lederne av de statistiske sentralbyråene i Europa samt i USA og Canada. I tillegg deltar en rekke organisasjoner i FN-systemet, sammen med EUROSTAT, OECD, ILO og IMF blant flere. CES har plenums møte én gang i året.

Styringsgruppen i CES har seks medlemmer. På styringsgruppemøtene deltar som observatører statistikkdirektørene i EU, IMF og OECD og lederne av FNs statistiske kommisjon og Statistikk instituttet for uavhengige stater. Det ble holdt styringsgruppemøte i Oslo i november 1999. CES' viktigste oppgave er å koordinere det internasjonale statistiske samarbeidet mellom de ulike organisasjoner, og dermed bidra til å forenkle og forbedre mulighetene for internasjonale statistiske sammenligninger.

SSB har også tidligere spilt en viktig rolle i CES gjennom den store innsatsen tidligere administrerende direktør Petter Jakob Bjerve gjorde helt fra starten i 1952, og som leder for konferansen tidlig på 1970-tallet.

Enklere kommunal rapportering

– *All rapportering fra kommunene som deltok i KØmmune-Stat-RApportering (KØSTRA) våren 1999 foregikk elektronisk. Det er vi svært fornøyde med, sier SSBs prosjektleder, Anne Britt Svinnet.*

KØSTRA er et helhetlig system for informasjonsutveksling mellom kommune og stat. Gjennom dette systemet skal det bli mulig å koble data om kommunenes økonomi og tjenester, og å sammenligne kommunene på en rekke områder, for eksempel innenfor skole, helse og kultur.

Målet er at alle kommuner i 2001 skal rapportere elektronisk til SSB om kommunal ressursbruk og tjenesteproduksjon. I 2001 deltar alle landets kommuner og fylker, og kostrastatistikken blir den offisielle norske statistikken om kommunenes økonomi og tjenesteyting. Kostrastatistikken erstatter dermed annen statistikk på området. Styringsinformasjon skal også gå tilbake til kommunene med Internett som formidlingskanal.

KØSTRA inngår som et naturlig delprosjekt i programmet «Et enklere Norge», som blant annet skal foreta en generell gjennomgang av statlig regelverk rettet mot kommunesektoren med tanke på å gi kommunene større handlingsrom.

– Gjennomgangen av all kommunal rapportering viser at den er svært omfattende. Samordning og effektivisering vil gjøre det enklere både for kommuner og sentralforvaltningen, mener Svinnet.

I 1999 har SSBs arbeid med KØSTRA blant annet vært konsentrert om sikkerhetsløsninger, om SSBs interne produksjonslinje og om utvikling av mer funksjonelle opplegg for presentasjon av KØSTRA-data via Internett. Kommunal- og regionaldepartementet (KRØ) er oppdragsgiver for prosjektet som startet i 1994.

Nøkkeltall om KØSTRA-prosjektet

1999:

- 107 deltakende kommuner
- 5 deltakende fylkeskommuner
- Budsjett: 13,101 millioner kroner (markedsoppdrag), 3,6 millioner kroner (SSB-finansiert)
- Årsverk i SSB på KØSTRA: 16
- Prosjektleder: Anne Britt Svinnet
- Styringsgruppeleder: Olav Ljones

Planene for 2000:

- 240 deltakende kommuner
- 6 deltakende fylkeskommuner
- Budsjett: 13,011 millioner kroner (markedsoppdrag), 3,6 millioner kroner (SSB-finansiert)
- Årsverk i SSB på KØSTRA: 14,5
- Rapporteringsfrist for kommunene: 15. februar
- Tilbakerapportering fra SSB: 15. mars
- Publisering av statistikk som dekker de deltakende kommunene: 15. juni

www.ssb.no

SSBs webtjeneste, hovedkanal for formidling av statistikk, gjennomgikk en omfattende forandring i 1999. Dagens statistikk ble etablert, og ny design og struktur kom på plass. Databasen Kommunefakta ble lagt ut i første versjon.

15. juni 1999 ble Dagens statistikk på www.ssb.no den nye hovedkanalen for SSBs statistikkfrigivninger. Papirversjonen Ukens statistikk eksisterer fortsatt, men som en ukentlig papiroppsummering av de daglige statistikkfrigivningene.

SSB startet allerede i februar 1995 med formidling på Internett. I løpet av disse fem årene er dette blitt hovedkanalen for den daglige frigivningen av statistikk, og svært mange bruker denne elektroniske tjenesten. For 1999 var det totalt 11 897 500 oppslag på vår Web, med gjennomsnittlig 991 458 oppslag per måned. I tilknytning til Dagens statistikk ble det også opprettet en abonnementsordning, hvor brukere kan abonnere gratis på statistikk fra SSB per e-post. Brukerne kan også få laget personlige hjemmesider hos oss. Ved utgangen av 1999 hadde vi rundt 2 000 abonnenter på denne tjenesten. I tillegg til løpende statistikker, webpubliserte SSB i fjor Valgaktuelt-artikler før kommune- og fylkestingsvalget. Gjennom hele året ble det dessuten lagt ut Statistikk mot år 2000-artikler hver uke. Artikkene tok for seg viktige utviklingstrekk i det norske samfunnet fra 1900 og frem til 1999.

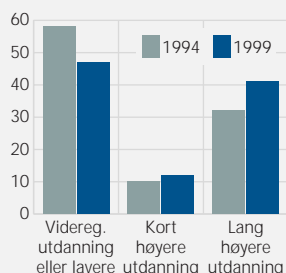
– Formidlingen av ny statistikk fungerer nå som den skal. Det er forutsigbart når ny statistikk blir publisert, og den kommer raskt ut til alle brukerne samtidig – det er ingen forskjellsbehandling. Neste utfordring er å bli gode på databaseformidling på web, slik at brukerne kan hente statistikken og sette den sammen slik de selv har behov for. Databasen Kommunefakta som ble lagt ut i 1999 er den første spede begynnelsen på dette, sier seksjonssjef for informasjon og publisering, Anne Skranefjell.

Ring 62 88 52 00

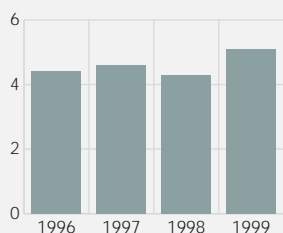
... og du får vite det du lurer på når det gjelder konsumprisindeksen og/eller byggekostnadsindeksen.

Svartjeneste for disse to indeksene har vi hatt i mange år, men 1. november 1999 la vi denne tjenesten til SSBs sentralbord i Kongsvinger. Medarbeiderne på fagseksjonene slipper nå å håndtere til sammen 42 000 telefoner per år om disse to indeksene. I tillegg var det 50 000 brukere av webtjenesten www.ssb.no/kpi og 14 000 brukere av www.ssb.no/bki i 1999.

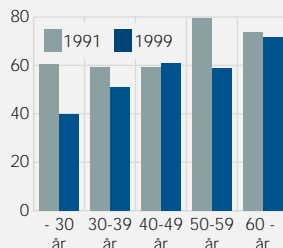
Ansatte etter høyeste utdanning. 1994 og 1999



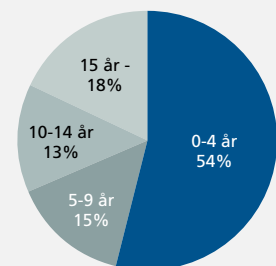
Sykefravær. 1996-1999. Prosent



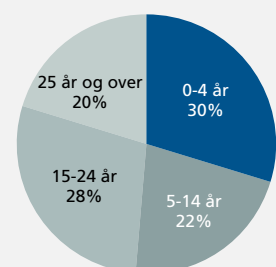
Kvinneandel blant ansatte i ulike aldersgrupper. 1991 og 1999. Prosent



Ansatte som sluttet, etter ansiennitet. 1999. Prosent



Tjenestetid i SSB. Desember 1999



Personalet i SSB

Saker i 1999

Forberedelsene til fjernarbeid ble startet opp. Et utvalg med representanter for flere avdelinger begynte å legge opp retningslinjer og rutiner for fjernarbeid. Sikkerhetssystemene er en viktig side ved et slikt opplegg. Samtidig ble det besluttet å gjennomføre en kartlegging av egnede oppgaver for fjernarbeid.

Taushetserklæringen for ansatte ble revidert. Det er kommet inn en bestemmelse om at ansatte ikke kan bruke opplysninger man har fått kjennskap til gjennom jobben til å handle på Oslo Børs. Bakgrunnen for bestemmelsen er ikke at det har skjedd overtramp, men enkeltbedrifter har bedt om at SSB skal ha en slik bestemmelse på linje med andre institusjoner.

PROMUT, kurs i prosjektarbeid og prosjektledelse, var svært vellykket også i 1999. I alt 22 deltakere gjennomførte kurset som gikk over fire samlinger og deltakelse i prosjekt.

Sykefraværet i SSB økte fra 4,3 prosent i 1998 til 5,1 prosent i 1999. Noe av langtidsfraværet skyldes belastningsskader knyttet til ensidige arbeidsstillinger ved PC-bruk. For å forebygge slike skader har flere enheter i SSB satt i gang med ulike treningsopplegg både i og utenfor arbeidstiden. Tiltakene er populære og er blitt en viktig trivselsfaktor.

SSB har hatt budsjettøvertallighet i kontorsjiktet på hele 1990-tallet. Men gjennom en rekke tiltak ser det ut til at dette problemet nå er løst. Samtidig skjer det en sterk vridning i sammensetning av personalet, det har blitt et flertall av medarbeidere med høyere utdanning.

I 1999 sluttet 89 SSB-ansatte, nær 10 prosent av totalt antall ansatte. Over halvparten av de som sluttet hadde jobbet i SSB i fire år eller mindre.

Som Norges største arbeidsplass for fagstatistikere vurderer SSB for tiden ulike ordninger for sertifisering, eller kompetansevurdering av fagstatistikere. Dette innebærer avansement innenfor faget, og ikke fra fag til ledelse. For en del statistikere blir den nye ordningen dannet etter mønster av ordningen som finnes for forskerkvalifisering, og som SSB har hatt i mange år.

Lederutviklingsprogrammets første fase, analysefasen, ble gjennomført i 1999. Bakgrunnen for dette initiativet er trivselsundersøkelsen som ble gjennomført i 1998. Arbeidet videreføres i 2000.

SSBs lønnspolitiske retningslinjer er revidert i 1999 og er i dag et viktig virkemiddel for den lokale lønnspolitikken i SSB.

Årsverk. 1990-1999

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Årsverk i alt	814	785	769	785	798	798	813	823	821	838
Statsoppdraget	734	690	659	645	619	612	619	624	652	664
Markedsoppdrag	80	95	110	140	179	186	194	199	169	174

Lønn for ledere, 1999. Kroner

Administrerende direktør	710 000
Forskningsdirektøren	545 000
Avdelingsdirektørene	472 500 - 485 000
Seksjonssjefene	344 500 - 406 500
Kontorsjefene	314 700 - 357 000